

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie

84-200 Wejherowo; ul. Obrońców Helu 3
tel/fax 0-58 6727427, e-mail: psse.wejherowo@pis.gov.pl

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu wejherowskiego w roku 2018

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie
Ewa Banasik

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

Spis treści

WSTĘP	3
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH W POWIECIE WEJHEROWSKIM .	4
SZCZEPHENIA OCHRONNE	10
STAN SANITARNY PODMIOTÓW MEDYCZNYCH ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI LECZNICZE	13
STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	15
Ocena stanu sanitarnego kąpielisk	18
Ocena stanu sanitarnego basenów	19
OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA.	19
HIGIENA PRACY.....	22
Choroby zawodowe	24
BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI	25
Stan sanitarny obiektów żywnościowych	26
Nadzór nad jakością zdrowotną żywności	27
NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI	29
OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH.....	30
Higienizacja procesu nauczania	31
Dożywianie dzieci i młodzieży.	32
Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji.	34
Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	34
Ocena warunków sanitarnych w przedszkolach, punktach przedszkolnych i żłobkach.	35
NADZÓR LABORATORYJNY.....	36
DZIAŁANIA KONTROLNO-REPRESYJNE	37
DZIAŁANIA PLANOWANE DO REALIZACJI W 2019r.	37
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	38
Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	38
Profilaktyka antynikotynowa	38
Profilaktyka chorób zakaźnych	39
Profilaktyka nowotworowa	40
Inne działania nieprogramowe:	40
SYTUACJA KADROWA STACJI.....	42
BUDŻET STACJI	42

WSTĘP

Zgodnie z ustawowym obowiązkiem, przedstawiam Wysokiej Radzie informację na temat stanu sanitarnego powiatu wejherowskiego w roku 2018. Raport dotyczy sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, stanu zaszczepienia podległej populacji, bezpieczeństwa żywności, bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia i w kąpieliskach, bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny warunków higienicznych i zdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych, oraz stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem placówek medycznych. Odrębną część opracowania stanowi sprawozdanie z działalności oświatowo - zdrowotnej, prowadzonej przy wydatnej współpracy podmiotów samorządowych.

W temacie dotyczącym sytuacji epidemiologicznej pragnę zwrócić uwagę na kilkukrotny wzrost zachorowań w kraju na odrę w stosunku do poprzedniego roku, oraz utrzymujący się w dalszym ciągu trend wzrostowy jeśli chodzi o gruźlicę czy boreliozę. Niepokojąca jest narastająca liczba odmów szczepień obowiązkowych u dzieci, zwłaszcza w sytuacji trwającej epidemii odry w Europie. Zagadnienia te będą pod wzmożonym nadzorem naszej inspekcji w roku bieżącym.

W ostatnim sezonie letnim miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpiei były uruchamiane na nowych zasadach, nie we wszystkich gminach odbyło się to zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z rekomendacjami Głównego Inspektora Sanitarnego propagowaliśmy na podległym terenie ideę tworzenia kąpielisk. Trzy gminy zadeklarowały wolę uruchomienia kąpielisk w nadchodzącym sezonie. Będą to pierwsze kąpieliska na terenie powiatu.

Zmiany w ustawodawstwie w zakresie przeciwdziałania narkomanii od 21.08.2018r. spowodowały, że sprawy dotyczące nowych substancji psychoaktywnych są rozpatrywane przez Policję, podobnie jak sprawy dotyczące środków odurzających i substancji psychotropowych. Natomiast w kompetencjach inspekcji sanitarnej pozostał nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Serdecznie zapraszam do lektury raportu o stanie sanitarnym powiatu. Mam nadzieję, że zawarte w nim informacje w wyczerpujący sposób przedstawiają zarówno zasady sprawowania nadzoru sanitarnego, jak i efekty naszych działań w nadzorowanym obszarze.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHORÓB ZAKAŹNYCH W POWIECIE WEJHEROWSKIM

Rejestracja podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z powodu choroby zakaźnej prowadzona jest na podstawie zgłoszeń lekarzy i kierowników laboratorium.

W 2018 roku zgłoszono do PSSE w Wejherowie 3738 chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi rejestracji, t.j. o 403 jednostek chorobowych więcej niż w roku 2017 oraz 157 714 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych, t.j. o ponad 5 tys. mniej niż w poprzednim okresie sprawozdawczym..

Większa liczba rejestrowanych przypadków chorób zakaźnych wynikała przede wszystkim ze wzrostu o 269 liczby zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe oraz o 300 zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe w roku sprawozdawczym w stosunku do roku poprzedniego. Zarejestrowano także o 12 przypadków gruźlicy więcej niż w roku ubiegłym (26) i o 5 przypadków bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (10). Poza tym obserwowano mniejszą ilość biegunek zakaźnych oraz zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella (z 103 przypadków na 43). Zarejestrowano mniejszą o 54 liczbę przypadków krztuśca w stosunku do roku poprzedniego, co może wynikać ze zmiany zasad kwalifikacji przypadku jako zachorowanie potwierdzone. W dalszym ciągu utrzymuje się trend wzrostowy zachorowań na przenoszona przez kleszcze boreliozę, zdiagnozowano o 10 więcej przypadków niż w 2017r.

Od wielu lat nie występują w powiecie zachorowania na błonicę, poliomyelitis i tężec noworodków. Jest to efekt prowadzonych od wielu lat obowiązkowych szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży.

W ubiegłym roku zarejestrowano 13 przypadków inwazyjnych zachorowań wywołanych przez Streptococcus pneumoniae (o 3 przypadki mniej niż w roku ubiegłym). Zgłoszono również 2 przypadki inwazyjnej choroby meningokokowej (w tym jeden pod postacią posocznicy).

Po raz pierwszy od wielu lat zarejestrowaliśmy dwa przypadki odry w powiecie. Ma to związek z wzrostem zachorowań na odrę w całym kraju, najczęściej ogniska odry są spowodowane zawleczeniem choroby przez osoby migrujące zza wschodniej granicy, zwłaszcza z Ukrainy.

Tabela 1 Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie wejherowskim w latach 2007-2018.

Lp.	Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań											
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	91	46	69	81	67	40	55	115	88	124	103	43
2.		posocznica	2	-	1	1	0	1	2	-	5	4	4	1
3.		Inne zakażenie pozajelitowe	-	-	-	-	-	3	3	-	1	1	-	-
4.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe		3	1	-	2	-	33	51	125	126	95	85	62
5.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe		18	6	26	6	-	-	2	1	2	4	1	1
6.	Lamblioza (giardioza)		-	-	3	6	-	3	2	8	10	1	8	5
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe	ogółem	196	221	281	273	417	744	777	1307	1110	862	876	1145
		w tym zakażenia wywołane przez rotawirusy	167	202	251	242	374	322	213	416	420	222	282	295
8.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		122	142	195	188	308	398	469	687	450	353	365	480
9.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem		-	-	174	131	141	669	796	916	495	570	551	851

Lp.	Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań												
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
10.	Biegunka u dzieci do lat 2	45	16	49	26	55	273	345	291	141	119	113	182	
11.	Krztusiec	1	7	0	3	6	13	20	6	16	71	61	7	
12.	Płonica (szkarlatyna)	21	153	142	65	58	185	361	274	218	154	189	181	
13.	Borelioza	30	21	15	13	22	32	43	50	47	68	117	127	
14.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	41	46	33	42	34	39	37	36	32	47	43	34	
15.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	4	8	6	7	5	10	15	20	10	6	5	10	
16.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	-	3	-	-	-	-	11	8	3	2	4	6	
17.	Ospa wietrzna	460	465	840	922	857	1709	1559	1432	1329	1595	1117	1166	
18.	Różyczka	6	31	21	20	3	10	206	11	10	8	4	2	
19.	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B - przewlekłe	10	1	7	7	2	-	2	57	75	78	58	39
20.		typu C (definicja z 2005r.+ definicja z 2014r.)	1	1	1	2	5	3	8	36	15	12	19	14
21.		wykryto jedynie przeciwciała anty-HCV	*	*	*	*	2	7	9	18	28	30	49	24
22.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	5	8	9	16	4	22	12	20	8	13	13	9	
23.	Bąblowica	-	-	1	-	0	-	-	1	1	1	-	-	
24.	Inwazyjna choroba pneumokokowa	1	1	3	2	3	5	11	9	9	16	19	13	
25.	Grypa i zachorowania grypopodobne	889	865	9545	2662	8186	41039	117670	112349	162296	173415	162857	157714	
26.	Grypa u dzieci do lat 14	282	239	4793	641	2636	22245	65932	59386	84775	89932	81323	77230	
27.	Gruźlica	x	x	x	x	x	x	x	23	17	28	14	26	
28.	Zgony z powodu choroby zakaźnej	*	*	*	*	*	*	*	19	13	22	12	5	

x - rejestr zachorowań na gruźlicę prowadziła Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku

* - brak rejestrów z poprzednich lat

Tabela 2. Przyczyny zgonu z podziałem na grupy wiekowe w 2018r.

Lp.	Przyczyna zgonu ¹³ Określenie słowne ¹⁵	Liczba zgonów wg wieku zmarłych											
		0	1	2-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+	Ogółem
1.	Posocznica Streptococcus pyogenes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2.	Sepsa Clostridium Perfringes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3.	Posocznica Streptococcus pneumoniae	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
4.	Posocznica wywołana przez bakterie G (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Razem		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 5 zgonów z powodu chorób zakaźnych, to jest ponad dwa razy mniej niż w roku wcześniejszym. Najwięcej zgonów nastąpiło z powodu posocznicy bakteryjnych – 2 przypadki. Wszystkie zgony dotyczyły osób starszych, po 60 r.ż.

W stosunku do wybranych chorób zakaźnych prowadzony jest nadzór epidemiologiczny polegający na przeprowadzaniu wywiadów oraz podejmowaniu działań przeciwepidemicznych w stosunku do osoby chorej lub jej otoczenia (np. chemioprophylaktyka,

szczepienia ochronne, szczepienia poekspozycyjne, badania kału, izolacja chorego, samoobserwacja stanu zdrowia).

Tabela 3. Wybrane choroby zakaźne objęte nadzorem epidemiologicznym

		Rok	2017	2018
Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych			1147	951
Liczba osób objętych nadzorem (ogólnie)			1437	1045
Liczba osób objętych nadzorem w związku z zatruciem pokarmowym			163	116
w tym osoby skierowane na badanie kału	na obecność pałeczek Salmonella	chorzy	103	48
		nosiciele	12	15
		otoczenie	26	32
	na obecność rotawirusów	chorzy	20	4
		otoczenie	2	0
	na obecność norowirusów	chorzy	4	22
otoczenie		0	10	
Zachorowania na WZW t. A			3	3
Zachorowania na WZW t. B			59	39
Zachorowania na WZW t. C			19	14
Osoby skierowane na szczepienie p/w wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	otoczenie WZW t. B		16	19
	nosiciele/chorzy WZW typu C		20	14
Styczność i narażenie na wściekliznę	pokąsania		259	235
	osoby skierowane na szczepienie		43	34
Osoby objęte nadzorem lekarskim/dochozeniem epidemiologicznym w związku z:	gruźlicą	zachorowanie	12	26
		narażenie na zakażenie	17	16
	Inwazyjną chorobą meningokokową	zachorowanie	3	2
		osoby z otoczenia	12	15
	krztuścem		61	7
	boreliozą		117	127
	zachorowaniem na inwazyjną chorobę pneumokokową		19	13
	Legionelozą		2	1

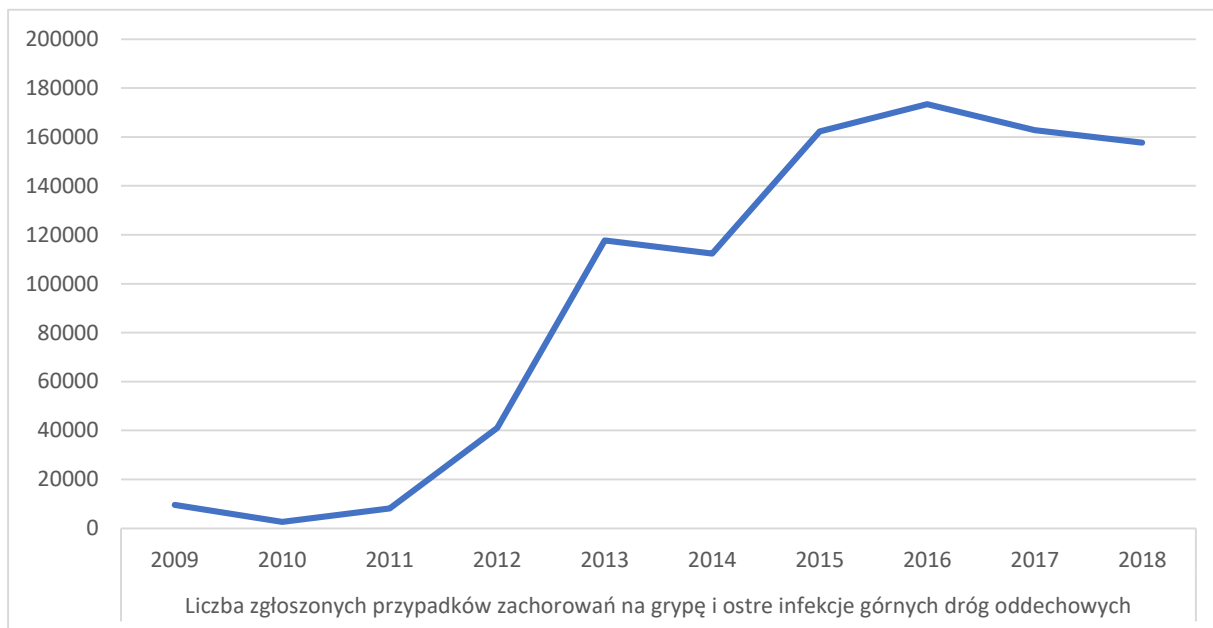
* - brak rejestrów z poprzednich lat

Grypa i zachorowania grypopodobne.

Grypa nadal stanowi poważny problem zdrowotny, społeczny i ekonomiczny, zarówno ze względu na dużą absencję chorobową generującą straty finansowe u pracodawcy, jak i poważne powikłania pochorobowe typu zapalenie ucha środkowego, górnych i dolnych dróg oddechowych, zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i inne.

W ostatnich latach liczba zachorowań na grypę i zakażenia grypopodobne w powiecie sięgnęła ponad 170 tysięcy, natomiast od 2017 r liczba przypadków maleje, w 2018 roku ilość zachorowań spadła poniżej 160 tys.

Wykres 1 Liczba zgłoszonych ostrych infekcji górnych dróg oddechowych (w tym przypadków grypy oraz podejrzeń zachorowań na gripę) w powiecie wejherowski w latach 2009 – 2018.

Wdrożenie szczepień przeciw grypie jest szczególnie istotne w grupach ryzyka, tj. ze wskazań klinicznych u osób przewlekle chorych, z obniżoną odpornością, po transplantacji narządów oraz kobietom w ciąży, oraz ze wskazań epidemiologicznych – u małych dzieci, u osób starszych, u pracowników ochrony zdrowia, szkół, handlu, transportu, u pensjonariuszy placówek zapewniających całodobową opiekę osobom starszym lub przewlekle chorym. W roku 2018 przeciwko grypie zaszczepiło się 2890 osób, co stanowi 1,4% populacji powiatu. W roku wcześniejszym odsetek ten wynosił 1,2%. Odsetek zaszczepienia w Polsce wynosił 4,5%.

Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

W dalszym ciągu najczęstszą przyczyną zatruc pokarmowych w powiecie są pałeczki z rodzaju *Salmonella*, chociaż w 2018 roku odnotowano 48 przypadków zachorowań wywołanych tymi bakteriami, dwa razy mniej niż w roku wcześniejszym.

W roku sprawozdawczym zgłoszono 25 ognisk zatruc pokarmowych, z których 4 były wywołane przez bakterie *Salmonella*. Były to głównie małe, kilkuosobowe ogniska rodzinne, związane z niezachowaniem reżimu higienicznego w trakcie przygotowywania posiłków.

W ubiegłym roku doszło do trzech większych zatruc zbiorowych w powiecie wejherowskim. Pierwsze zatrucie wystąpiło podczas przyjęcia rodzinnego (11 osób chorych, 14 narażonych – czynnikiem etiologicznym była pałeczka salmonelli). Drugie ognisko pojawiło się na obozie harcerskim (10 osób chorych, 73 narażonych – nie udało wykryć się czynnika etiologicznego). Trzecie ognisko wystąpiło w żłobku (6 osób chorych, 28 narażonych – czynnikiem etiologicznym były norowirusy). Na podstawie danych uzyskanych podczas nadzoru epidemiologicznego ustalono, że zachorowania szerzyły się drogą kontaktową. Nakazano wzmożenie reżimu sanitarnego, co zapobiegło dalszemu szerzeniu się zakażeń. Wszystkie osoby chore oraz osoby z najbliższego otoczenia zostały objęte nadzorem epidemiologicznym.

Inwazyjna choroba pneumokokowa

Duże zagrożenie dla życia i zdrowia stanowią zachorowania wywołane przez bakterie *Streptococcus pneumoniae* pod postacią Inwazyjnej choroby pneumokokowej, w przebiegu której

może dojść do zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych lub posocznicy. Pneumokoki są przenoszone drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni, a bakteria ta występuje powszechnie. Jedyną skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym jest szczepienie ochronne. Zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych szczepionka jest dostępna bezpłatnie jako jedno ze szczepień obowiązkowych.

W 2018r. zarejestrowano 13 przypadków zachorowania na inwazyjną chorobę pneumokokową, rok wcześniej 19. Prawie wszystkie zachorowania wystąpiły u osób dorosłych (dwa przypadki u dzieci – 2 i 15 lat).

W 2018r. realizowano akcję szczepień „Wiosna bez pneumokoków”. Dedykowana była dzieciom do 5 r.ż., które nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach PSO. W ramach tej akcji zaszczepiono 1757 dzieci.

Wspomagaliśmy również regionalny program zdrowotny „Szczepienia przeciw pneumokokom dla osób 65+z grupy ryzyka” poprzez dystrybucję plakatów i ulotek, oraz zachęcanie lekarzy POZ do typowania osób z grup ryzyka do szczepień. W ostatnim kwartale ub.r. w NZOZ Śródmieście w Redzie zaszczepiono 322 osoby na 446 planowanych.

Krztusiec

Krztusiec (koklusz) jest ostrą, bardzo zakaźną chorobą dróg oddechowych występująca wyłącznie u ludzi. Często pojawiają się bardzo poważne powikłania takie jak: ropne zapalenie płuc, ostre zapalenie ucha środkowego, przemijające niedowładności połowicze, czy głuchota. Mogą również wystąpić późne następstwa w postaci zaburzeń w rozwoju umysłowym i fizycznym.

W 2018r. na terenie powiatu zarejestrowano zaledwie 7 przypadków choroby – o 54 przypadków mniej niż w roku ubiegłym. Taki spadek zachorowań wynika przede wszystkim ze zmiany zasad kwalifikacji przypadku jako zachorowanie potwierdzone.

Odra

Odra to wysoce zakaźna choroba wirusowa, która przenosi się drogą kropelkową oraz przez bezpośrednią styczność z wydzieliną z jamy nosowo-gardłowej lub moczem chorej osoby. Objawy odry najczęściej występują po 8-12 dniach od zakażenia, są to: gorączka, katar, ból gardła, suchy kaszel, zaczerwienienie oczu i światłowstręt oraz plamista czerwona wysypka. Odra jest najbardziej zaraźliwa pięć dni przed pojawieniem się wysypki oraz przez cztery dni od momentu jej wystąpienia. Odra jest najbardziej niebezpieczna dla dzieci do 5 lat, kobiet w ciąży oraz dla osób z zaburzeniami układu odporności. Co czwarta chora osoba wymaga hospitalizacji. To choroba, która daje liczne i groźne powikłania, a jeden na 1000 chorych umiera. Najcięższe powikłania to: zapalenie płuc, zapalenie ucha środkowego, zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie mózgu i opon m-rdz. (około 1 / 1000 zachorowań), oraz podostre stwardniające zapalenie mózgu, które rozwija się 7-10 lat po przechorowaniu odry u ok. 0,01% chorych, i w ciągu 2 lat prowadzi do zgonu.

Sytuacja epidemiologiczna w Europie.

Od 2016r. obserwujemy niepokojący wzrost liczby zachorowań na odrę w prawie 30 krajach europejskich (Belgia, Bułgaria, Finlandia, Niemcy, Węgry, Włochy, Grecja, Szwecja, Luksemburg, Szwajcaria, Francja, Dania, Czechy, Rumunia, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Holandia, Norwegia, Wielka Brytania, Polska, Serbia, Słowacja, , Irlandia, Austria, Ukraina i Rosja, Białoruś, Gruzja).

W 2018r. na terenie UE najwięcej przypadków zachorowań na odrę zarejestrowano w Rumunii (5376 przypadków), Francji (2902), Włoszech (2427), Grecji (2290). W 2018r. na terenie UE odnotowano także 35 zgonów z powodu odry.

W krajach spoza UE najczęściej zachorowań odnotowano w 2018r. w następujących krajach: Ukraina - 54 tys. zachorowań (20204 wśród dorosłych i 34277 wśród dzieci), Serbia (5783), Rosja (3017), Gruzja (1400), Izrael (2300), Białoruś (254).

Tabela 4 Liczba przypadków odry w Polsce.

ODRA	
Rok	Liczba przypadków
2005	13
2006	120
2007	40
2008	100
2009	115
2010	13
2011	38
2012	70
2013	84
2014	110
2015	48
2016	133
2017	63
01.01-15.06.2018 r.	71

Tabela 1. Liczba przypadków odry w Polsce w latach 2005-2018, Źródło: NIZP-PZH (www.pzh.gov.pl).

W sumie w 2018r. w Polsce zarejestrowano 335 przypadków odry, prawie 6 razy więcej niż w roku poprzednim.

Na terenie powiatu wejherowskiego w 2018 roku zarejestrowano dwa zachorowania na odrę, z czego jeden pacjent był hospitalizowany Instytucie Medycyny Morskiej i Chorób Tropikalnych w Gdyni, a drugi był leczony ambulatoryjnie. Wcześniej przez wiele lat nie rejestrowano na terenie powiatu przypadków odry.

Na zwiększenie liczby zachorowań na odrę w Polsce ma wpływ nie tylko migracja ludności zwłaszcza z wschodniej granicy, ale również coraz większa liczba rodziców, którzy odmawiają zaszczepienia dzieci. Ogólny odsetek zaszczepionych w kraju przeciwko odrze już w 2017 roku oceniany był na poniżej 95%, a obecnie wynosi 94% zaszczepionych dawką podstawową i 93% dawką przypominającą. W powiecie odsetek ten wygląda podobnie. Tymczasem odporność populacyjna, zapewniająca ochronę osobom nieszczepionym występuje przy odsetku zaszczepienia dopiero powyżej 95% ogółu populacji.

Ze względu na pogarszającą się sytuację epidemiologiczną odry, w 2019 roku w Programie Szczepień Ochronnych drugą dawkę szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce przesunięto z 10 na 6 r.ż.

W związku z coraz większą liczbą zachorowań w kraju, od 2016r. wprowadzono obowiązek szczepień poekspozycyjnych w ogniskach występujących w środowiskach o niskim odsetku zaszczepienia. Realizacja w/w przepisów wymaga opracowania procedur, ustalających zasady postępowania, w tym zasady finansowania i organizacji szczepień.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną wywoływaną przez prątki *Mycobacterium tuberculosis*. Zakażenie szerzy się najczęściej drogą powietrzną-kropelkową, chory obficie prątkuje podczas kaszlu, mówienia czy kichania. Najczęściej występującą postacią gruźlicy jest gruźlica płuc, w której przebiegu występuje kaszel trwający powyżej trzech tygodni, odkasztuszanie śluzowej lub śluzowo – ropnej plwociny, niekiedy z domieszką krwi, duszność, ból w klatce piersiowej. Ryzyko zachorowania na gruźlicę ograniczają wszystkie czynniki zwiększające naturalną odporność organizmu, takie jak dobre odżywianie, dobre warunki życia, pracy i odpoczynku.

W 2018r. z województwie pomorskim zarejestrowano największą od sześciu lat liczbę 385 przypadków gruźlicy, w tym w powiecie wejherowskim 26 zachorowań – o 12 chorych więcej niż w roku poprzednim. 21 przypadków dotyczyło gruźlicy płuc. Były to zachorowania głównie w grupie osób powyżej 50 roku życia. Pozostałe 5 przypadków to gruźlica pozapłucna, wystąpiła ona u chorych w wieku od 27 do 47 lat. W ramach nadzoru epidemiologicznego prowadzimy rejestry chorych oraz monitorujemy proces leczenia. Ponadto ustaliśmy listę osób narażonych na zakażenie prątkiem gruźlicy (roku 2018 było ich 16) oraz kierujemy je do lekarza pierwszego kontaktu celem diagnostyki.

Niepokojąca jest sytuacja dotycząca pojawiania się coraz większej liczby przypadków gruźlicy wielolekoopornej, która nie reaguje lub reaguje słabo na klasyczną terapię. Leczenie tej postaci jest długotrwałe i wymaga stosowania kilku leków, a zagrożenie zdrowia i życia pacjenta jest o wiele poważniejsze.

W Polsce stosowane jest obowiązkowe szczepienie przeciw gruźlicy w pierwszej dobie życia dzieci. Osoby chore na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a chorzy prątkujący obowiązkowej hospitalizacji. Szczepienie BCG zmniejsza ryzyko czynnej gruźlicy o około 50%. Szczepienie noworodków i niemowląt chroni przed gruźlicą w około 80% przypadków. Ochrona utrzymuje się przez około 10 do 15 lat. Największą korzyścią ze szczepienia BCG jest znaczna redukcja ryzyka najcięższych postaci gruźliczego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i prosówki (sepsy gruźliczej) u dzieci.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

W ramach nadzoru nad dystrybucją szczepionek i wykonawstwem szczepień ochronnych, podczas kontroli sanitarnej ocenia się:

- dokumentację medyczną, w tym obieg kart szczepień,
- realizację szczepień zgodnie z PSO
- zgłaszalność Niepożądaných Odczynów Poszczepiennych
- technikę wykonania szczepień z oceną miejsca wkłucia oraz zachowania zasad aseptyki i antyseptyki,
- warunki techniczne i higieniczno-sanitarne punktów szczepień
- postępowanie z odpadami medycznymi.
- monitorowanie zachowania łańcucha chłodniczego w przechowywaniu preparatów szczepionkowych.

Wykonawstwo szczepień

Na terenie powiatu funkcjonuje 31 punktów szczepień, a obowiązkowi szczepień w 2018 roku podlegało 52 883 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Tabela 5 Analiza wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci w punktach szczepień w 2018r. w stosunku do 2017r. (nie uwzględniono przychodni z bardzo małą ilością dzieci).

Lp.	Nazwa placówki	% zaszczepienia w danym roku															
		Błonica, tężec, krztusiec, Hib, Polio 3 r.ż.		Odra, świnka, różyczka 3 r.ż.		Błonica, tężec, krztusiec 6 rż		Odra, świnka, różyczka 10 rż		Błonica, tężec, krztusiec 14 r.ż.		Błonica, tężec 19 r.ż		Pneumokoki 1 r.ż. Szczepienie pierwotne		WZW t. B 3 r.ż.	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1	NZOZ Nr 1 Rumia	74	67	87	84	32	28	46	91	47	30	19	12	33	69	99	91
2	NZOZ „Panaceum” Rumia	98	95	98	95	56	61	63	55	63	61	48	56	56	53	99	99
3	NZOZ „ARS MEDICA” Rumia	91	86	95	95	77	58	71	81	76	64	91	53	44	44	99	96
4	NZOZ „I-MED.” Rumia	85	76	87	83	48	38	63	53	27	62	41	21	80	65	92	76
5	NZOZ Nr 1 Reda	90	90	96	96	47	61	60	67	45	74	56	0	44	34	98	98
6	NZOZ Nr 3 Reda	91	98	95	97	61	71	87	86	67	82	56	72	54	63	98	98
7	NZOZ „Śródmieście” Reda	70	79	94	83	56	43	58	49	94	40	80	44	44	37	91	95
8	NZOZ „Bukowa” Wejherowo	82	81	90	89	52	62	71	79	74	75	74	63	74	58	97	96
9	NZOZ „Bukowa” filia Bolszewo	86	89	91	93	69	79	Brak dzieci w rocznikach						57	51	92	94
10	NZOZ Kaszuby Wejherowo	96	98	96	98	74	77	86	86	82	83	73	71	48	51	97	98
11	NZOZ Kaszuby Wejherowo filia Fenikowskiego	87	79	84	89	50	47	80	60	88	50	67	38	83	74	98	93
12	NZOZ „Medycyna Rodzinna” Wejherowo	97	97	100	97	83	81	93	88	91	99	80	83	69	59	100	99
13	NZOZ Luzino	89	91	96	97	63	66	81	84	97	89	60	43	72	42	99	97
14	GOZ Choczewo	98	100	98	100	89	92	94	99	98	98	49	59	48	69	100	100
15	NZOZ Gościcino	97	93	98	99	75	73	91	81	85	83	62	66	91	88	99	98
16	NZOZ Gniewino	92	95	97	96	53	82	100	75	53	78	79	77	37	51	99	100
17	NZOZ Szemud	91	92	95	98	71	73	37	49	47	63	20	29	41	54	98	99
18	NZOZ Szemud filia Kielno	88	90	93	96	48	60	54	51	49	99	29	29	67	62	98	97
19	NZOZ Linia	98	98	100	100	83	95	58	74	92	64	61	77	69	79	100	100
20	NZOZ Linia filia Strzepcz	97	100	100	100	100	94	100	98	100	90	100	81	81	50	100	100
21	SPZOZ Łęczyce	89	96	95	94	59	73	80	77	81	72	68	68	60	40	97	98
Średnia wyszczepialność		90	90	95	94	64	67	74	74	73	73	61	52	57	57	98	96

Szczepienia przeciwko gruźlicy w pierwszym roku życia realizowane są w 98%, w tym 83% wykonywane zostało w szpitalu tuż po urodzeniu noworodka. Kolejne podstawowe szczepienia u dzieci do 3 r. ż. przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, Hib i Polio są realizowane w 90%, a szczepienia podstawowe przeciwko odrze, śwince, różyczce wykonywane są na poziomie

94%. Przeciwno pneumokokom procent zaszczepienia dzieci dawką pierwotną w 1 r.ż. wynosi 57%. Dużo gorzej wyglądają szczepienia przypominające u starszych dzieci. Odsetek 6-latków zaszczepionych przeciwno błonicy, tężcowi, krztuścowi wynosi 67%, natomiast 10-latki zaszczepiono przeciwno odrze, śwince, różyczce w 74%. Szczepienia przypominające przeciwno błonicy, tężcowi i krztuścowi młodzieży w 14 r.ż. wykonano w 73%, a u 18-latków przeciwno błonicy, tężcowi wykonano na poziomie 52%.

Z analizy wykonawstwa szczepień ochronnych wynika, że najmniejszy procent zaszczepienia dzieci notuje się w NZOZ nr 1 w Rumi. Dotyczy to dzieci do 3 r.ż. gdzie przy średniej wyszczepialności w powiecie wynoszącej 90% przychodnia uzyskała 67%. Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja dzieci w 6 r.ż. gdzie zaszczepiono 28% dzieci przy średniej w powiecie wynoszącej 67% oraz szczepień w 14 r.ż., które wykonano na poziomie 30% przy średniej wynoszącej 74%.

Odsetek zaszczepienia dzieci przeciwno odrze, śwince i różyczce dzieci w 10 r.ż. utrzymuje się na poziomie 74%. Najmniejszy odsetek dzieci zaszczepionych zaobserwowano w: NZOZ „Nasze Zdrowie” w Szemudzie i NZOZ „Śródmieście” w Redzie – 49%, NZOZ I-Med. W Rumi – 53% oraz w NZOZ Panaceum w Rumi – 55%.

Szczepienia dzieci w 14 r.ż. przeciwno błonicy, tężcowi i krztuścowi w najmniejszym procencie wykonano w NZOZ nr 1 w Rumi – 30% i NZOZ „Śródmieście” w Redzie – 40% przy średniej wykonawstwa wynoszącej 73%.

Najgorzej sytuacja wygląda z wyszczepialnością młodzieży w 19 r.ż. przeciwno błonicy i tężcowi. Średnia zaszczepienia wynosi 52%. NZOZ nr 1 w Redzie – nie zaszczepił ani jednej osoby, NZOZ nr 1 w Rumi – 12% oraz w NZOZ Imed w Rumi – 21%.

Brakujące szczepienia są uzupełniane w starszych rocznikach, z wyjątkiem szczepień 19-latków, ponieważ szczepienia refundowane przez Ministerstwo Zdrowia obejmują młodzież do ukończenia 19 lat (19 r.ż.). Niski odsetek zaszczepienia młodzieży w 19 r.ż. spowodowany jest głównie tym, iż są to już osoby pełnoletnie i same niechętnie zgłaszają się na szczepienia ochronne.

Szczepienia zalecane (odpłatne)

W 2018 roku przeciwno ospie wietrznej zaszczepiło się 359 dzieci tj. o 48 dzieci mniej niż w roku wcześniejszym. Przeciwno zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego, odpowiedzialnego za raka szyjki macicy zaszczepiono 277 dziewcząt – porównywalnie do roku 2017.

Przeciwno biegunkom wywołanym przez rotawirusy zaszczepiono 470 dzieci (to o 122 dzieci więcej niż w roku poprzednim), przeciwno zakażeniom wywołanym przez meningokoki zaszczepiło się 359 osób – o 178 więcej niż w roku wcześniejszym. Przeciwno grypie zaszczepiło się 2890 osób, co stanowi 1,4% populacji powiatu. W roku wcześniejszym odsetek ten wynosił 1,2%.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) - jest to nieprawidłowa reakcja organizmu, mająca związek z podaną szczepionką.

Tabela 6 Występowanie NOP-ów w latach 2011-2018 (z podziałem na rodzaj odczynu)

Lata/rodzaj NOP	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ciężki	0	0	0	0	0	0	0	0
poważny*	1	1	2	3	4	4	1	1
łagodny	6	7	10	25	13	23	36	29
suma	7	8	12	28	17	27	37	30

*wszystkie NOP- y poważne zakończone pełnym powrotem do zdrowia

W roku sprawozdawczym liczba zgłoszonych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych była mniejsza o 7 w stosunku do roku poprzedniego. Odczyny te nie stanowią zagrożenia dla zdrowia i życia osób szczepionych i świadczą o powstawaniu właściwej odpowiedzi immunologicznej na podaną szczepionkę. Tak jak w latach poprzednich, nie odnotowano NOP-ów ciężkich, zagrażających życiu i pozostawiających trwałe następstwa.

Egzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych.

Do chwili obecnej odnotowano 651 rodziców, którzy odmawiają wykonania szczepień swoich dzieci. Obowiązek wykonania zaległych szczepień na koniec 2018r. dotyczył 444 dzieci, to jest o 71 dzieci więcej, niż w roku wcześniejszym.

W stosunku do osób uchylających się od obowiązku zaszczepienia swoich dzieci prowadzone jest postępowanie egzekucyjne, gdzie wierzycielem tego obowiązku jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie, a egzekutorem jest Wojewoda Pomorski.

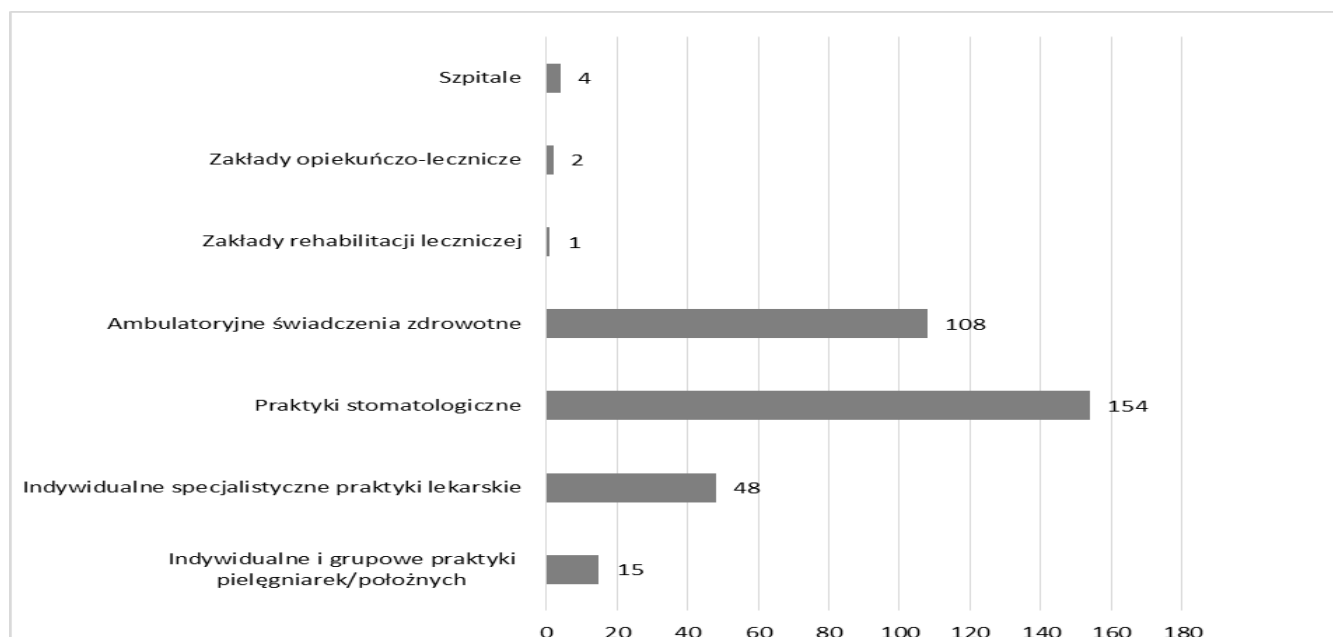
W roku 2018 wysłano liczne pisma zachęcające do szczepień, 4 wezwania do wykonania szczepienia oraz 2 upomnienia informujących o wdrożeniu postępowania egzekucyjnego w przypadku dalszego nie wykonania obowiązku szczepień.

W 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie wystawił 4 tytuły wykonawcze, na podstawie których Wojewoda Pomorski nałożył grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych na kwotę 1000 zł – w sumie na 4000 zł. W wyniku podjętych działań 16 dzieci zgłosiło się na zaległe szczepienia - podobnie jak w 2017 roku. Rok wcześniej wystawiono 34 tytuły wykonawcze, a Wojewoda nałożył grzywny na łączną kwotę 40 000zł, a szczepienia podjęło 21 osób.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW MEDYCZNYCH ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI LECZNICZE

W 2018 roku zarejestrowano 11 nowych obiektów, w tym m.in. Klinika Wysokospecjalistyczna z Chirurgią jednego dnia w Rumi i Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej w Szpitalu w Wejherowie. Natomiast Ośrodek Rehabilitacji Leczniczej Diennej w Koleczkowie przekształcono w „Dwór Seniora Zielone Wzgórze w Koleczkowie”.

Wykres 2 Podmioty lecznicze na terenie powiatu wejherowskiego

W 2018 roku przeprowadzono 260 kontroli sanitarnych, w tym zakłady opieki zdrowotnej były kontrolowane z częstotliwością 1x w roku, a gabinety praktyk lekarskich 1x na dwa lata.

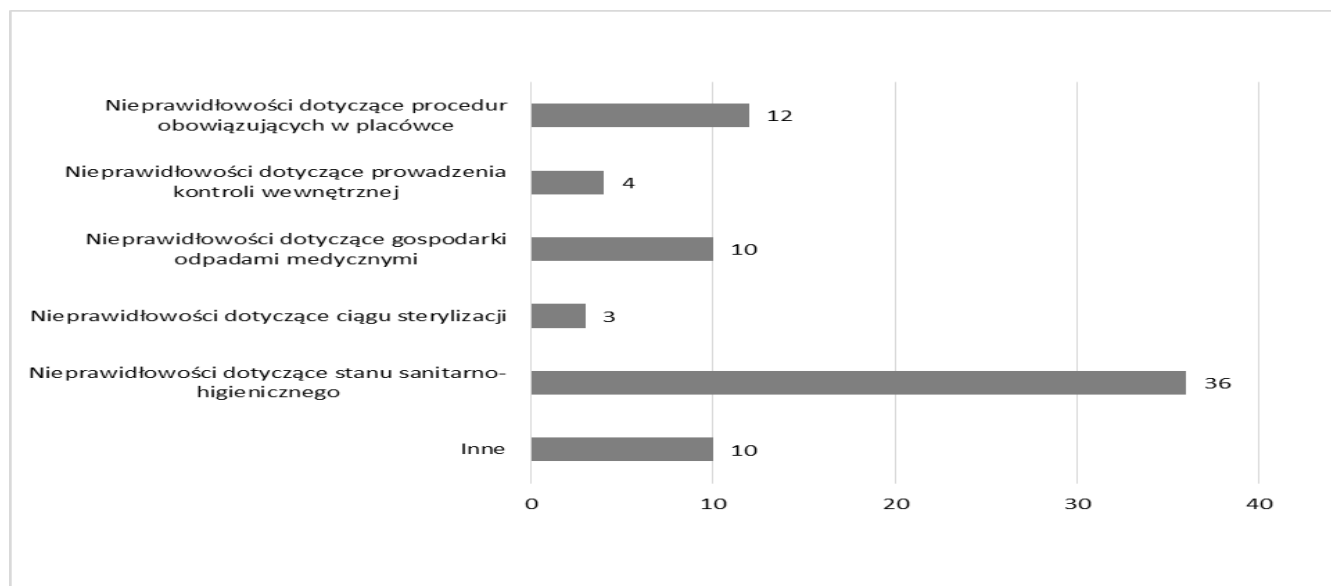
Przeprowadzając kontrole sanitarne oceniano warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń i ich funkcjonalność, postępowanie z brudną bielizną, postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi oraz sposób zaopatrzenia w wodę. Szczególny nacisk położono na zapobieganie zakażeniom zakładowym/szpitalnym poprzez kontrole opracowanych i stosowanych procedur.

Podczas kontroli podmiotów medycznych najczęściej stwierdzano nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego, sanitarno-higienicznego, prowadzenia kontroli wewnętrznej w zakresie zapobiegania zakażeniom wewnątrzzakładowym oraz opracowania i wdrożenia procedur mających na celu zapobieganie tym zakażeniom, postępowania z odpadami medycznymi.

W roku 2018 nałożono 6 mandatów na łączną kwotę 1100 zł za niewłaściwą gospodarkę odpadami medycznymi oraz nie stosowanie się do nakazów i zaleceń. Ponadto wydano 75 decyzji administracyjnych m.in. ze względu na brak wdrożenia procedur, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń (ubytki w ścianach, posadzkach, brudne ściany, sufity, zniszczona stolarka drzewiowa, uszkodzone wyposażenie), nie zachowanie właściwego ciągu sterylizacji narzędzi, brak przeprowadzania kontroli wewnętrznej, niewłaściwe postępowanie z odpadami medycznymi.

W ubiegłym roku przeprowadzono łącznie 41 kontroli w Szpitalu w Wejherowie. Ogólny stan szpitala oceniono jako dobry. Na bieżąco prowadzone są prace naprawczo-remontowe w celu zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego obiektu. W 2018 roku uruchomiono nowy Oddział Kardiochirurgii, Blok Operacyjny Kardiochirurgii oraz Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej.

Wykres 3 Stwierdzonych nieprawidłowości w podmiotach medycznych

Interwencje dotyczące podmiotów medycznych

W roku 2018 zgłoszono 8 interwencji dotyczących: braku stosowania procedur medycznych związanych z poborem krwi, niewłaściwego postępowania z narzędziami wielorazowego użytku, nieprzestrzegania przez personel terminów szczepień oraz złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń. Pięć ze zgłoszonych skarg było zasadnych.

Nadzór nad postępowaniem z odpadami medycznymi

Nadzór sanitarny nad odpadami medycznymi dotyczy sposobu postępowania z odpadami medycznymi w obiektach tj. segregacji, opisywania, magazynowania, transportu wewnętrznego oraz

przekazywania do unieszkodliwienia. Obowiązek gospodarowania odpadami spoczywa na wytwórcy odpadów. Wytwórca zakaźnych odpadów medycznych jest zobowiązany do przekazania tych odpadów specjalistycznej firmie transportowej, posiadającej wymagane zezwolenia, w celu przetransportowania ich do wskazanego przez niego miejsca unieszkodliwienia (spalarni).

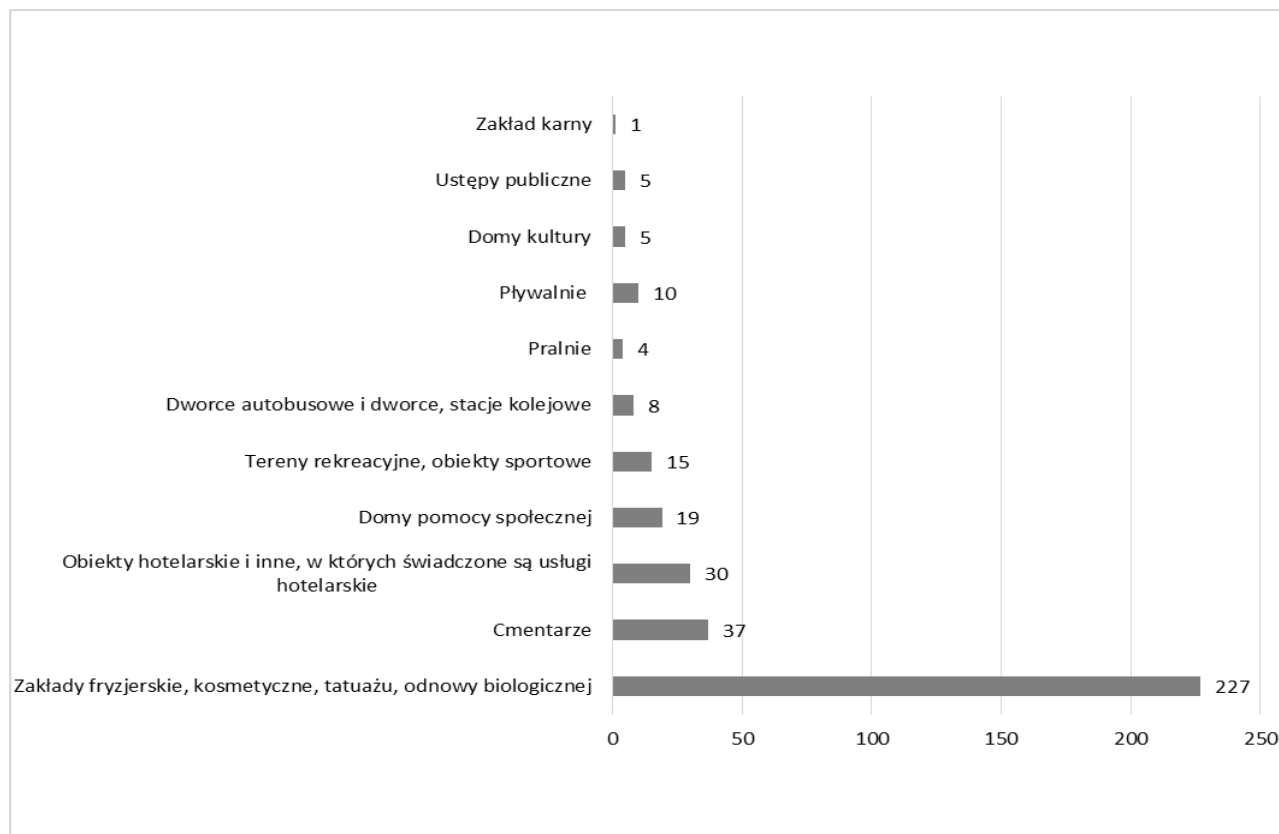
W roku 2018 zakład utylizacji odpadów EKO-DOLINA w Łęczycach zgłosił 7 przypadków wystąpienia niebezpiecznych odpadów medycznych w odpadach komunalnych, rok wcześniej było 14 interwencji. W jednym przypadku zidentyfikowano wytwórcę odpadów – placówkę medyczną spoza powiatu wejherowskiego, pozostałych nie można było ustalić.

W związku z wpływającymi do tutejszego organu zapytaniem dotyczącymi sposobu postępowania z odpadami powstającymi w domu pacjenta w wyniku przeprowadzania przez niego zabiegów medycznych naruszających ciągłość skóry (np. pomiar stężenia cukru we krwi), PPIS w Wejherowie wystosował pisma do podległych gmin, wskazując na konieczność uwzględnienia tego typu odpadów w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez zapewnienie przez gminę miejsc zbiórki tych odpadów. Ze względu na charakter omawianych odpadów, należy zastosować rozwiązania umożliwiające zachowanie odpowiednich standardów ich przechowywania (m.in. odpowiednie pojemniki, temperatura i czas przechowywania). Brak stosownych rozwiązań powoduje, że tego typu odpady trafiają z reguły do odpadów komunalnych mieszanych, gdy tymczasem z uwagi na potencjalnie zakaźny charakter tych odpadów, powinny być składowane w systemie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Do tej pory jedynie gmina Wejherowo poinformowała nas o umożliwieniu jej mieszkańcom takiej formy składowania odpadów.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Wykres 4 Liczba obiektów użyteczności publicznej ujętych w ewidencji

Kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 254 obiektach użyteczności publicznej z 369 ujętych w ewidencji. Obiekty objęte kontrolą jeden raz w roku to: placówki służby zdrowia, domy pomocy społecznej, areszt, pływalnie, urządzenia wodociągowe, zakłady kosmetyczne i tatuażu, solaria. W pozostałych obiektach kontrole przeprowadzane są nie częściej niż raz na dwa lata.

W w/wymienionych obiektach oceniano m.in.:

- Stan techniczno-higieniczny pomieszczeń i ich wyposażenia,
- Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia,
- Właściwą gospodarkę odpadami (w tym odpadami medycznymi w zakładach kosmetycznych i tatuażu),
- Postępowanie z bielizną (obiekty hotelarskie, domy pomocy społecznej),
- Dbłość o stan bieżący czystości pomieszczeń oraz otoczenia obiektu,
- Na cmentarzach – zapewnienie punktów poboru wody oraz pojemników na odpady, ogrodzenie terenu, zabezpieczenie powierzchni grzebalnej cmentarzy przed zalewaniem i tworzeniem się zastoin wodnych.

W kontrolowanych obiektach stwierdzono więcej nieprawidłowości niż w roku wcześniejszym, wydano 21 decyzji merytorycznych (5 decyzji w roku 2017), 22 decyzje płatnicze na łączną kwotę 3553 zł (14 decyzji na kwotę 1511zł w roku 2017) oraz wystawiono 5 mandatów na łączną kwotę 1000 zł.

Obiekty prowadzące całodobową opiekę nad osobami przewlekle chorymi lub osobami w podeszłym wieku.

Nadzorem sanitarnym objętych było 19 domów opieki. W większości są to placówki, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej posiadają wymagane zezwolenie wojewody na prowadzenie takiej działalności. W dwóch przypadkach kontrole potwierdziły na terenie Rumi prowadzenie przedmiotowej działalności bez wymaganego zezwolenia Wojewody.

W roku 2018 wpłynęły dwie interwencje na niewłaściwe warunki panujące w domu opieki na terenie powiatu. Kontrole potwierdziły zasadność skarg. W jednym przypadku wystawiono mandat karny na kwotę 200 zł za niewłaściwą gospodarkę odpadami medycznymi oraz stan sanitarno-higieniczny.

Kontrole pozostałych domów opieki wykazały właściwy stan sanitarno – higieniczny i sanitarno-techniczny pomieszczeń.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz tatuażu.

Przeprowadzając kontrole sanitarne oceniano warunki sanitarno-techniczne pomieszczeń i ich funkcjonalność, postępowanie z narzędziami, bielizną oraz postępowanie z odpadami.

W zakładach kosmetycznych szczególny nacisk położono na zapobieganie zakażeniom oceniając:

- opracowane i stosowane procedury mające na celu zapobieganie zakażeniom,
- właściwe postępowanie z narzędziami wielorazowego użytku wykorzystywanymi do zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanki,
- właściwe postępowanie z odpadami potencjalnie zakaźnymi

Podczas kontroli najczęściej stwierdzano nieprawidłowości dotyczące postępowania z narzędziami wielorazowego użytku wykorzystywanymi do zabiegów z naruszeniem ciągłości tkanki, opracowania i wdrożenia procedur.

Nałożono 2 mandaty na kwotę 400 zł za zły stan sanitarny przy świadczeniu usług, m.in. brak dezynfekcji narzędzi fryzjerskich oraz jeden mandat na kwotę 200 zł za niewłaściwy stan sanitarny w solarium.

W roku 2018 wpłynęły 3 interwencje dotyczące tej grupy obiektów, w których zgłoszono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny w zakładach. Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdzono we wszystkich przypadkach zgłaszane nieprawidłowości. W związku z powyższym ukarano właścicieli mandatami oraz wszczęto postępowanie administracyjne w celu wyegzekwowania usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W roku 2018 skontrolowano 22 cmentarze z 37 ujętych w ewidencji. Na terenie wielu cmentarzy znajdują się kostnice i kaplice. Na większości cmentarzy stan sanitarno-higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Przeprowadzono także kontrole sprawdzające usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli w roku 2017. W domu przedpogrzebowym przy jednym z miejskich cmentarzy komunalnym zapewniono właściwy stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny pomieszczenia do przechowywania zwłok. Na cmentarzu komunalnym w Choczewie wykonano niezbędne prace w celu zabezpieczenia powierzchni grzebalnej przed zalewaniem i tworzeniem zastoin wodnych. Pogłębiono i oczyszczono rowy melioracyjne przy drodze wojewódzkiej przylegającej do terenu cmentarza oraz obniżono przepust pod wjazdem na teren cmentarza, który połączył rowy melioracyjne i umożliwił swobodny przepływ wody w kierunku cieku wodnego odprowadzającego wody opadowe.

Wydano 98 decyzji zezwalających na ekshumacje zwłok, 23 postanowienia dotyczące sprowadzenia zwłok z zagranicy oraz 4 decyzje zezwalające na przewóz zwłok poza granice kraju.

Interwencje z zakresu higieny komunalnej

W roku 2018 zgłoszono w sumie 36 interwencji, w tym większość to sprawy, w których państwowa inspekcja sanitarna nie jest organem właściwym. Przekazywano je zgodnie z art. 65 §1 kpa do odpowiednich organów tj. starostwa, prezydenta, burmistrzów i wójtów, Inspekcji Nadzoru Budowlanego.

W sumie PPIS w Wejherowie rozpatrzył 8 interwencji dotyczących obiektów użyteczności publicznej m.in. niewłaściwych warunków panujących w domach opieki, złych warunków sanitarno-higienicznych w zakładach kosmetycznych i fryzjerskich, solarium, obiekcie hotelarskim, toalet w centrum handlowym. W 5 przypadkach skargi potwierdziły się, w związku z czym wystawiono 4 mandaty karne oraz wszczęto postępowanie administracyjne w celu wyegzekwowania usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Opiniowanie zabezpieczenia imprez masowych pod względem sanitarnym

W roku 2018 wydano 15 opinii na imprezy masowe, wszystkie były pozytywne.

Uzgadniano m.in. sposób postępowania z odpadami, zapewnienie dostatecznej ilości toalet, badanie jakości wody w punktach czerpalnych (punkty medyczne i gastronomiczne), zgodnie z wytycznymi Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Zwracano uwagę na to, że punkty gastronomiczne muszą posiadać decyzję właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na prowadzenie działalności.

Ocena stanu sanitarnego kąpielisk

W roku 2018 na terenie powiatu wejherowskiego nie uruchomiono kąpielisk, funkcjonowało jedynie 6 tzw. miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli:

- nad jeziorem Zawiat w miejscowości Bieszkowice
- nad jeziorem Wysoka w miejscowości Kamień
- nad morzem Bałtyckim w miejscowości Lubiatowo
- nad jeziorem Strzecz w miejscowości Strzecz
- nad Morzem Bałtyckim –w miejscowości Stilo, wejście 52
- nad Morzem Bałtyckim –w miejscowości Szklana Huta, Osieki wejście nr 36.

PPIS Wejherowie w 2018 roku stwierdził szereg nieprawidłowości w funkcjonowaniu miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli tj. m.in.:

- dwa „kąpieliska” w gminie Choczewo nie posiadały aktualnych wyników badania wody a tym samym wymaganej bieżącej oceny jakości wody, jak i również gmina nie przedłożyła projektów uchwały rady gminy w sprawie utworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli do zaopiniowania do tutejszego urzędu. Kąpieliska okazjonalne zostały uruchomione na podstawie zgody Wójta, a nie wymaganej prawem uchwały rady gminy. Wójt gminy został zobowiązany do wyjaśnienia sprawy.

- miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli funkcjonujące na terenie gminy Wejherowo było czynne codziennie przez dwa miesiące, pomimo iż w uchwale rady gminy określono konkretne dni działania „kąpieliska” tylko w weekendy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli może funkcjonować przez okres nie dłużej niż 30 dni w roku kalendarzowym. Wójt gminy Wejherowo został zobowiązany do wyjaśnienia stwierdzonej nieprawidłowości.

- brak bieżących informacji od organizatorów kąpielisk okazjonalnych na temat wizualnej obserwacji jakości wody w momencie wystąpienia dużego zanieczyszczenia plaż morskich na początku sezonu substancją stałą (parafiną) czy zakwitnięcia sinic, świadczył o niewłaściwym nadzorze nad kąpieliskami.

Zwracamy uwagę, że miejsca wykorzystywane do kąpieli nie są ujęte w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym. W związku z czym turyści nie posiadają możliwości pozyskania aktualnych informacji dot. jakości wody czy klasyfikacji kąpieliska. Szczególnie mocno było to odczuwalne w ubiegłorocznym sezonie w przypadku wystąpienia omówionych zanieczyszczeń plaży i wody.

Wspomniany zakwit sinic wystąpił pod koniec lipca w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli w miejscowości Lubiatowo oraz Kamień, w związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzje wprowadzające tymczasowy zakaz kąpieli oraz orzeczenie o braku przydatności wody do kąpieli.

We wrześniu 2018r. w siedzibie PSSE odbyło się spotkanie z przedstawicielami gmin w sprawie podsumowania sezonu kąpielowego w 2018 roku oraz omówienia procedur dotyczących zorganizowania kąpielisk na terenie powiatu wejherowskiego w przyszłym sezonie kąpielowym 2019.

Zwrócono uwagę, że organizacja i tworzenie, poprzez przyjmowanie w drodze uchwały, kąpielisk jest gwarancją dostępności do obiektów spełniających wysokie standardy bezpieczeństwa, w tym normy europejskie, które są stale monitorowane w trakcie trwania sezonu kąpielowego i odpowiednio zarządzane. Gminy, które biorą udział w organizowaniu kąpielisk gwarantują w ten sposób odpowiednią promocję swoich regionów, która z kolei może się przełożyć na przyciągnięcie większej liczby turystów.

Rezultatem tego spotkania było zobowiązanie się trzech gmin (Choczewo, Szemud i Gniewino) do utworzenia kąpielisk w 2019r. Należy podkreślić, że utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli w obecnym sezonie będzie możliwe jedynie w uzasadnionych, przewidzianych przepisami przypadkach na okres nie dłuższy niż 30 dni.

Ocena stanu sanitarnego basenów

Na terenie powiatu wejherowskiego nadzorujemy jakość wody w dziesięciu obiektach basenowych. Trzy z nich zlokalizowane są przy szkołach (tj.: przy Samorządowym Zespole Szkół w Gniewinie, przy Szkole Podstawowej nr 3 w Wejherowie, przy Szkole Podstawowej nr 8 w Rumi), w sześciu w obiektach hotelowych (Hotel Faltom w Rumi, Hotel Victoria Bolszewo, Hotel Falko w Rumi, Hotel Olimp w Wejherowie, Hotel Mistral w Gniewinie, Agroturystyka Orfa w Nadolu) oraz Aquapark Reda.

Właściciele basenów prowadzą badania jakości wody co dwa tygodnie w ramach kontroli wewnętrznej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie przeprowadza w ciągu roku jedno urzędowe badanie wody „basenowej”. Jednocześnie sprawuje nadzór nad:

1. wynikami badań wody wykonanymi przez właścicieli basenów,
2. stanem technicznym i higienicznym obiektu,
3. przestrzeganiem regulaminów pływalni.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem w roku 2018 wydano 10 zbiorczych rocznych ocen jakości wody na pływalniach. Nadzorowane pływalnie spełniały wymagania rozporządzenia.

W ramach sprawowanego nadzoru wydano 1 decyzję nakazującą doprowadzenie składu fizykochemicznego wody w zakresie chloru wolnego i chloru związanego do obowiązujących wartości oraz w jednym obiekcie basenowym wydano 1 decyzję nakazującą poprawę stanu sanitarno-technicznego.

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA.

Woda mieszkańcom powiatu wejherowskiego dostarczana jest w całości z ujęć podziemnych. PSSE w Wejherowie nadzoruje 81 wodociągach.

W wodociągach miejskich w ramach badań urzędowych i kontroli wewnętrznej właścicieli wodociągów jakość wody była badana średnio 1 raz w miesiącu, natomiast w wodociągach gminnych średnio 2-3 razy w roku.

Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi sprawowany jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017r., poz. 2294)

Tabela 7 Struktura wodociągów uwzględniająca ilość produkowanej wody

Wodociągi o produkcji m ³ /d	Ilość wodociągów	Ilość zaopatrywanych osób
≤100	38	205901
101-1000	21	43906
1001-10000	5	144854
Pozostałe (lokalne, sezonowe)	16	365

Trzy największe ujęcia wody o produkcji >1000m³/d administrowane są przez PEWIK GDYNIA Sp. z o.o., są to: Stacja Uzdatniania Wody „Cedron” w Wejherowie, Stacja Uzdatniania Wody Reda, Stacja Uzdatniania Wody „Brzozowa” GBO w Gościcinie.

Działania prowadzone w roku 2018 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku 2018 w ramach urzędowej i wewnętrznej kontroli jakości wody wykonano 886 badań laboratoryjnych, z czego 194 nie odpowiadały wymaganiam sanitarnym, co stanowi 22% ogółu (w 2017 zakwestionowano 12% badanych prób). Wydano 9 decyzji administracyjnych na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj:

- 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na obecność bakterii grupy coli w ilości do 10 jtk/ 100 ml wody przy jednoczesnym wykluczeniu parametrów Escherichia coli oraz Enterokoków
(Dzięcielec Dolny, Szpital w Wejherowie, Strzebielino PKP)
- 1 decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu i mętność (wodociąg Kapino)
- 5 decyzji nakazujących czasowe unieruchomienie wodociągów ze względu na obecność bakterii gr. coli i bakterii E. coli (wodociągi: Dzięcielec Dolny, Bożepole Wielkie PKP (dwukrotnie), Świchowo, Zielnowo 4).

Tabela 8 Charakterystyka zaopatrzenia w wodę powiatu wejherowskiego

Lp	Nazwa Gminy	Wykaz producentów wody	Nadzorowane wodociągi	Ilość nadzorowanych wodociągów	Ilość wykon. badań wody	Ilość badań kwestionowanych
1	gmina Wejherowo	Urząd Gminy Wejherowo	Sopieszyno, Reszki, Kapino, Łężyce, Pętrowice, Góra	6	73	16
		Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o.	Gościcino GBO	1	20	1
		„KLOSE” Gościńska Fabryka Mebli	GFM	1	6	1
		Cavallari	Cavallari Gościcino	1	4	2
		Ośrodek Wypoczynkowy Bingo	OW Bingo (wodociąg sezonowy)	1	8	4
2	Łężyce	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Łęczycach	Dzięcielec Górny, Dzięcielec Dolny, Bożepole Małe, Dąbrówka Wielka, Nawcz, Wielistowo, Strzebielino, Świchowo, Świetlino, Wysokie, Strzelęcino, Pużyce, Węgornia, Rozłazino, Godętowo	15	140	24
		Spółdzielnia Mieszkaniowa „Bożepole”	Brzeźno Łęborskie, Bożepole Wielkie	2	12	4
		gospodarstwo rolne produkujące mleko surowe	Brzeźno Łęborskie 22	1	4	2
		PKP S.A.	Strzebielino, Bożepole Wielkie PKP	2	74	31

Lp	Nazwa Gminy	Wykaz producentów wody	Nadzorowane wodociągi	Ilość nadzorowanych wodociągów	Ilość wykon. badań wody	Ilość badań kwestionowanych
3	Gniewino	Gniewińskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Kostkowie	Gniewino, Mierzynko, Czymanowo, Kostkowo, Chynowie	5	30	2
4	Szemud	Urząd Gminy Szemud	Bojano, Warzno, Szemudzka Huta, Szemud, Przetoczyno, Częstkowo, Łebno, Leśno, Będargowo	9	91	9
5	Luzino	Urząd Gminy Luzino	Luzino, Kochanowo, Kębłowo, Dąbrówka Luzińska, Tęcz, Sychowo, Wyszecino,	7	50	4
		gospodarstwo rolne produkujące mleko surowe	Zielnowo 2	1	5	3
		gospodarstwo rolne produkujące mleko surowe	Zielnowo 4	1	7	3
6	Linia	Urząd Gminy Linia	Linia, Strzecz, Zakrzewo, Miłoszewo, Pobłocie, Smażyno, Lewino	7	53	6
		Stowarzyszenie Utrzymania Ujęcia i Wodociągu „Kętrzyńianka”	Kętrzyń	1	7	2
7	Choczewo	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Choczewie	Słajszewo, Kopalino, Choczewo, Sasino, Borkowo, Zwarcienko, Gościęcino, Stilo, Słajkowo, Lublewko, Lublewo	10	70	19
		Topaz s.c. Wejherowo	Lubiatowo pole namiotowe Topaz	1	4	2
		Firma Handlowo – usługowa Ośrodek Wypoczynkowy Wiktoria	Lubiatowo OW Wiktoria	1	2	1
		MK AGRO	Choczewko MK AGRO	1	3	0
		Kopalino Capówka	Kopalino pole namiotowe Capówka	1	1	0
		ZHP Chorągiew Gdańsk	Szklana Huta pole namiotowe ZHP	1	3	0
8	miasto Wejherowo	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o.	Wejherowo	1	73	16
		Szpital Specjalistyczny Wejherowo	Wejherowo Szpital Specjalistyczny	1	90	38
9	Reda Rumia	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o.	Reda, Rumia	2	50	1
		Dom Seniora w Dolinie Zagórzanki	Rumia, ul. Zielarska 44	1	6	3

Powyższa tabela wskazuje, że w roku 2018 najwięcej kwestionowanych prób wody stwierdzono, tak jak w latach poprzednich, w wodociągach gminy Łęczyce. Próbkę kwestionowano głównie ze względów bakteriologicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie po zapoznaniu się ze sprawozdaniami badań laboratoryjnych próbek wody pobranych z wodociągów na dzień 31.12.2018r stwierdził w 81 wodociągach przydatność wody do spożycia.

Badania wody w kierunku obecności bakterii Legionella

Tabela 9 Zestawienie badań wody w kierunku obecności bakterii Legionella w latach 2016-2017w wytypowanych obiektach użyteczności publicznej (szpital, DPS, hotele)

Rok	2017	2018
Ilość obiektów skontrolowanych na obecność bakterii Legionella w wodzie	25	36
Ilość obiektów, w których badania wody nie odpowiadają wymaganiom sanitarnym	1-wysokie skażenie 5-średnie skażenia	1-wysokie skażenie

*wysokie skażenie – liczba bakterii Legionella sp. w 100 ml wody >1000 - woda nie nadaje się do pryszniców, instalacja wodna wymaga czyszczenia i dezynfekcji, wdrażane postępowanie administracyjne

**średnie skażenie – liczba bakterii Legionella sp. w 100 ml wody >100 - należy sieć wodną uznać za skolonizowaną przez pałeczki Legionella, znaleźć przyczynę skażenia (dokonać przeglądu technicznego sieci, sprawdzić temperaturę wody) oraz podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami jakość wody w wewnętrznej instalacji wodociągowej obiektów użyteczności publicznej (szpitale, pływalnie, domy seniora) monitorowana jest w kierunku obecności bakterii Legionella sp. W celu zapobiegania skażeniom wody bakteriami Legionella właściciele obiektów zobowiązani są do opracowania i wdrażania procedur dotyczących przeciwdziałania namnażaniu się bakterii w sieci wodociągowej. Procedury powinny obejmować m.in. monitorowanie temperatury wody, regularne czyszczenie wylewek, dezynfekcję wewnętrznej sieci wodociągowej, zapobieganie zastoynom wody, systematyczne czyszczenie i dezynfekcję urządzeń klimatyzacyjnych.

W roku 2018 w 36 obiektach użyteczności publicznej przeprowadzono badania wody w kierunku obecności bakterii Legionella sp. (badania w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej). W 1 obiekcie użyteczności publicznej (internat) stwierdzono skażenie bakteriami w stopniu wysokim, w związku z czym wydano decyzję nakazującą m.in. podjęcie niezwłocznie działań naprawczych w celu usunięcia skażenia oraz zakaz użytkowania pryszniczy.

Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i uzyskaniu właściwych wyników badania wody postępowanie zakończono.

HIGIENA PRACY

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej substancji chemicznych, produktów biobójczych oraz wykonuje zadania z zakresu ochrony zdrowia pracowników poprzez kontrolę przestrzegania przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczno-zdrowotne w środowisku pracy w aspekcie zapobiegania chorobom zawodowym.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze

W 2018r. przeprowadzono 54 kontrole w 53 zakładach, których celem było sprawdzenie czy stosowane w zakładach pracy niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny były właściwie klasyfikowane, oznakowane i pakowane oraz czy pracownicy je wykorzystujący byli informowani

o właściwościach tych substancji i o zagrożeniach dla zdrowia podczas użytkowania. Wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli sanitarnej.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 obiekty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze. Stwierdzono wprowadzanie do obrotu 19 produktów nie posiadających aktualnego pozwolenia na obrót. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje wycofujące z obrotu 4 produkty i trwa postępowanie administracyjne dotyczące wycofania z obrotu pozostałych 15 produktów.

Nadzór nad higienicznymi warunkami pracy

Nadzorem nad higienicznymi warunkami pracy objęte są zakłady, w których występują w miejscu pracy czynniki szkodliwe bądź uciążliwe dla pracowników. Czynniki szkodliwe to:

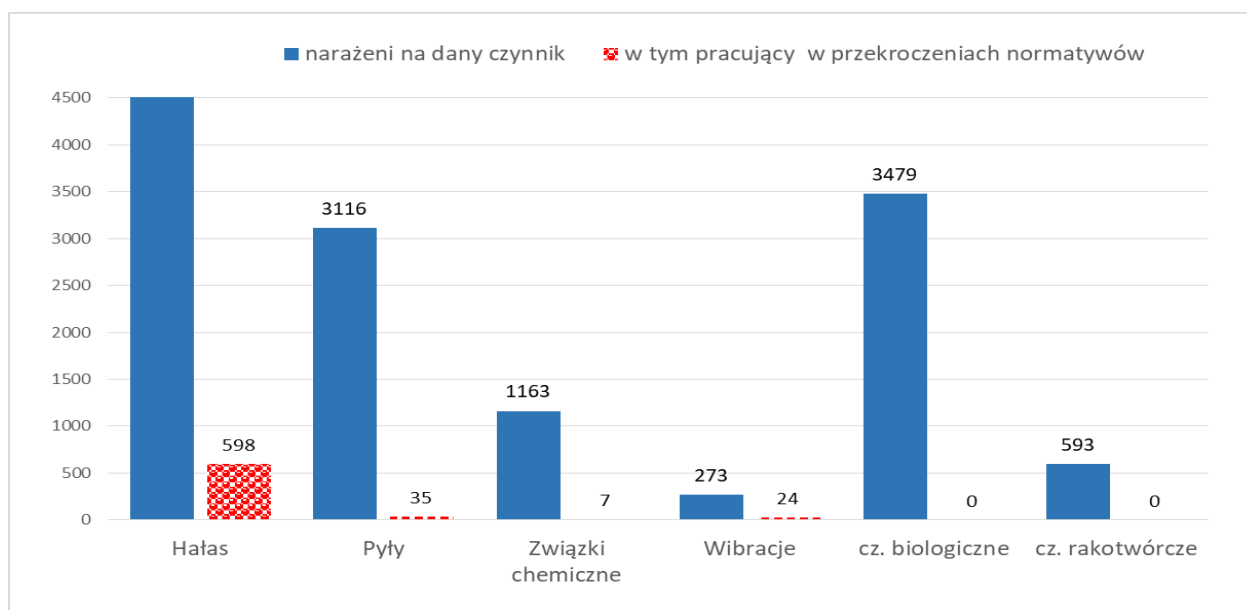
- czynniki fizyczne (hałas, wibracje, promieniowanie, mikroklimat zimny i gorący);
- czynniki chemiczne;
- czynniki rakotwórcze i mutagenne;
- czynniki biologiczne.

Do czynników uciążliwych zaliczamy np. oświetlenie czy mikroklimat umiarkowany.

W 2018 na terenie powiatu wejherowskiego w ewidencji PSSE w Wejherowie było 400 zakładów, w których pracownicy narażeni są na czynniki szkodliwe. Liczba pracowników narażonych (na podstawie danych zebranych podczas ostatniej w danym zakładzie kontroli):

- hałas – 4938, w tym 598 osób w przekroczeniach (513 osób w 2017);
- pyły – 3116, w tym 35 osób w przekroczeniach (41 osób w 2017);
- czynniki chemiczne – 1163, w tym 7 osób w przekroczeniach (15 osoby w 2017);
- wibracje – 273, w tym 24 osób w przekroczeniach (24 w 2017);
- czynniki biologiczne – 3479osób, w 2017 narażone były 3597 osoby;
- czynniki rakotwórcze i mutagenne – 593 osoby (628 w 2017)

Wykres 5 Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy (wg ostatniej kontroli)

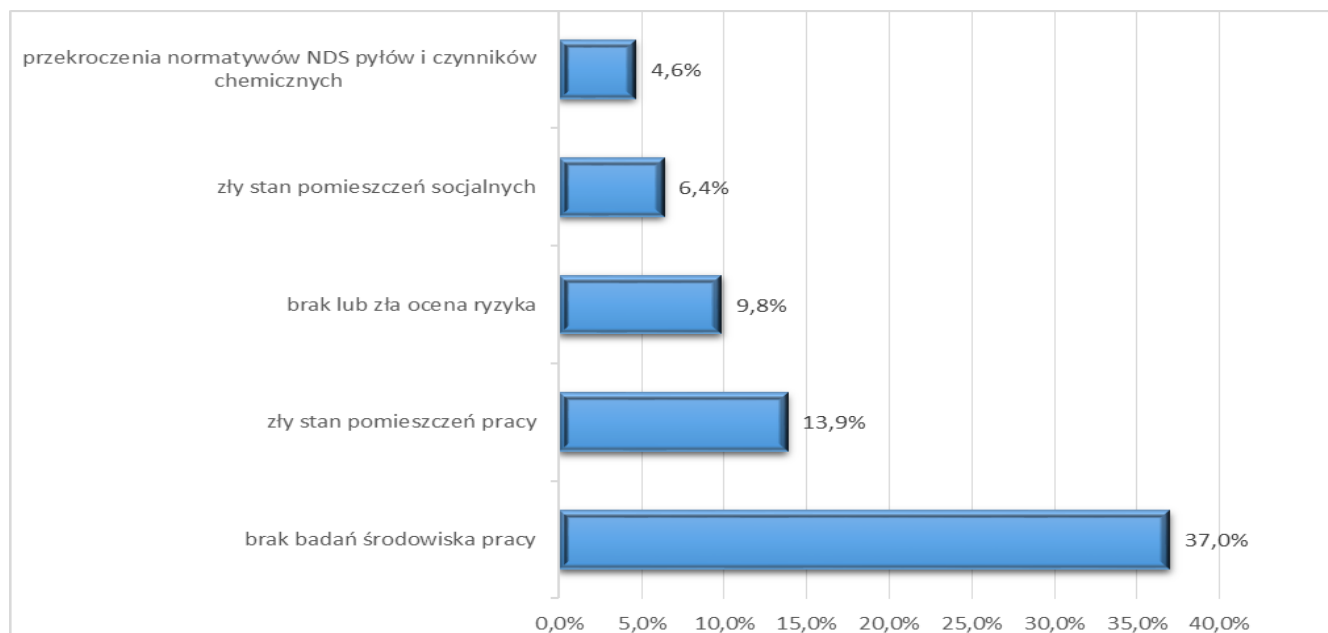
W ramach oceny higienicznych warunków pracy przeprowadzono 224 kontrole w 173 zakładach. Dotyczyły one m.in.:

- opracowania oceny ryzyka zawodowego ogólnego i uwzględniającego szczególne narażenia jak: hałas, czynniki chemiczne i biologiczne,
- wdrożonych działań profilaktycznych, w tym stosowanych środków ochrony indywidualnej,
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy i ich dokumentowania (rejstry i karty badań),
- stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń zarówno pracy jak i zaplecza sanitarnego (szatnie, jadalnie, toalety, umywalnie).

Nieprawidłowości stwierdzono w 49% skontrolowanych zakładów pracy (w 2017r. w 52%). Głównie dotyczyły one: braku badań środowiska pracy, braku lub niewłaściwych ocen ryzyka zawodowego, w tym ocen ryzyka pracowników narażonych na hałas, czynniki biologiczne i czynniki chemiczne, złego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i zaplecza sanitarnego. W celu poprawy wdrożono postępowanie administracyjne. Wydano łącznie 90 decyzji administracyjnych.

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano niewielką poprawę jeśli chodzi o wykonywanie badań środowiska pracy i stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń socjalnych, natomiast zwiększyła się liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia normatywów dotyczących pyłów i czynników chemicznych.

Wykres 6 Odsetek poszczególnych nieprawidłowości stwierdzanych w zakładach kontrolowanych

Choroby zawodowe

Definicja choroby zawodowej zawarta jest art. 235[1]. Kodeksu Pracy, który stanowi „za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych narażeniem zawodowym”.

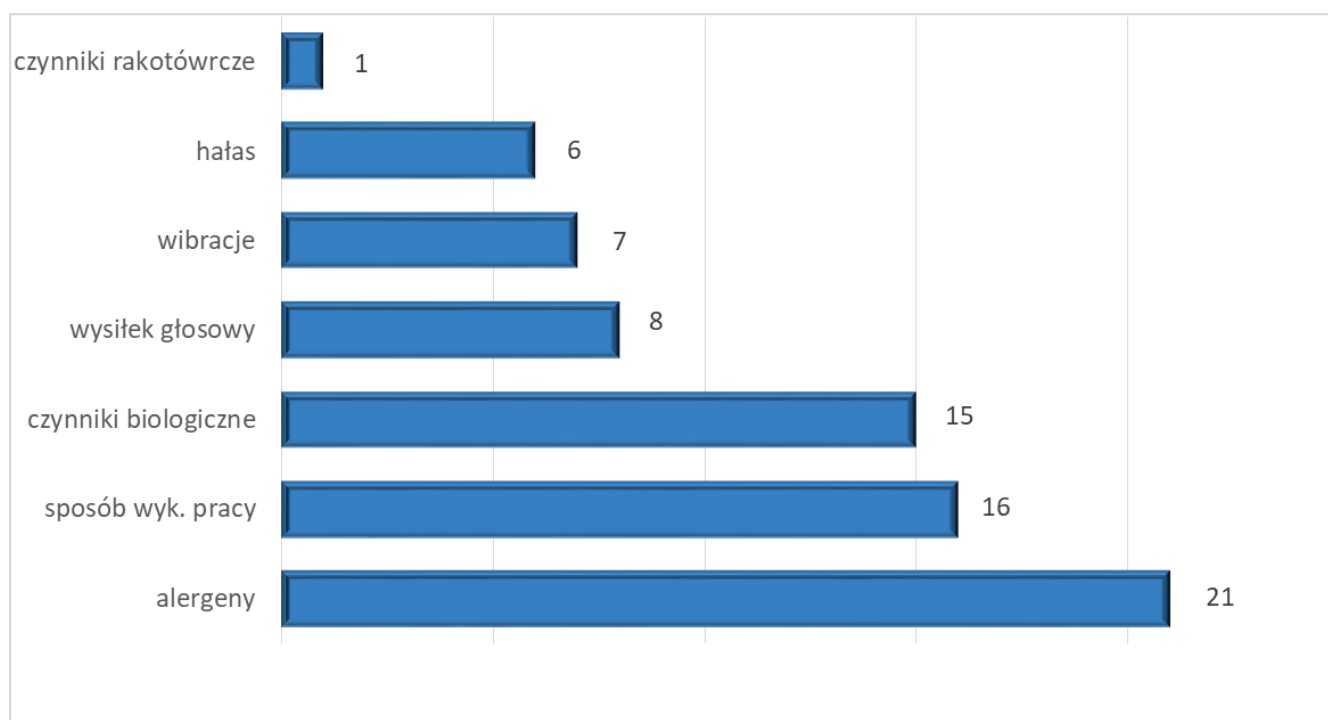
Procedura stwierdzania chorób zawodowych:

- Lekarz orzecznik rozpoznaje chorobę i wskazuje, że to warunki pracy mogą być jej przyczyną,
- Właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny ocenia warunki pracy i stwierdza w drodze decyzji, czy były powodem rozpoznanej choroby.

Od wielu lat liczba stwierdzanych na terenie powiatu wejherowskiego chorób zawodowych utrzymuje się poniżej 10 jednostek w ciągu roku. W 2018 stwierdzono 2 choroby zawodowe – borelioza i zespół wibracyjny.

Najczęstszą przyczyną chorób zawodowych stwierdzanych w latach 2003-2018 są czynniki, dla których nie ustalono normatywów zdrowotnych, takie jak narażenie na kontakt z czynnikiem biologicznym lub alergenem, czy sposób wykonywania pracy.

Wykres 7 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2003-2018 (z podziałem na czynnik ją wywołujący)

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI

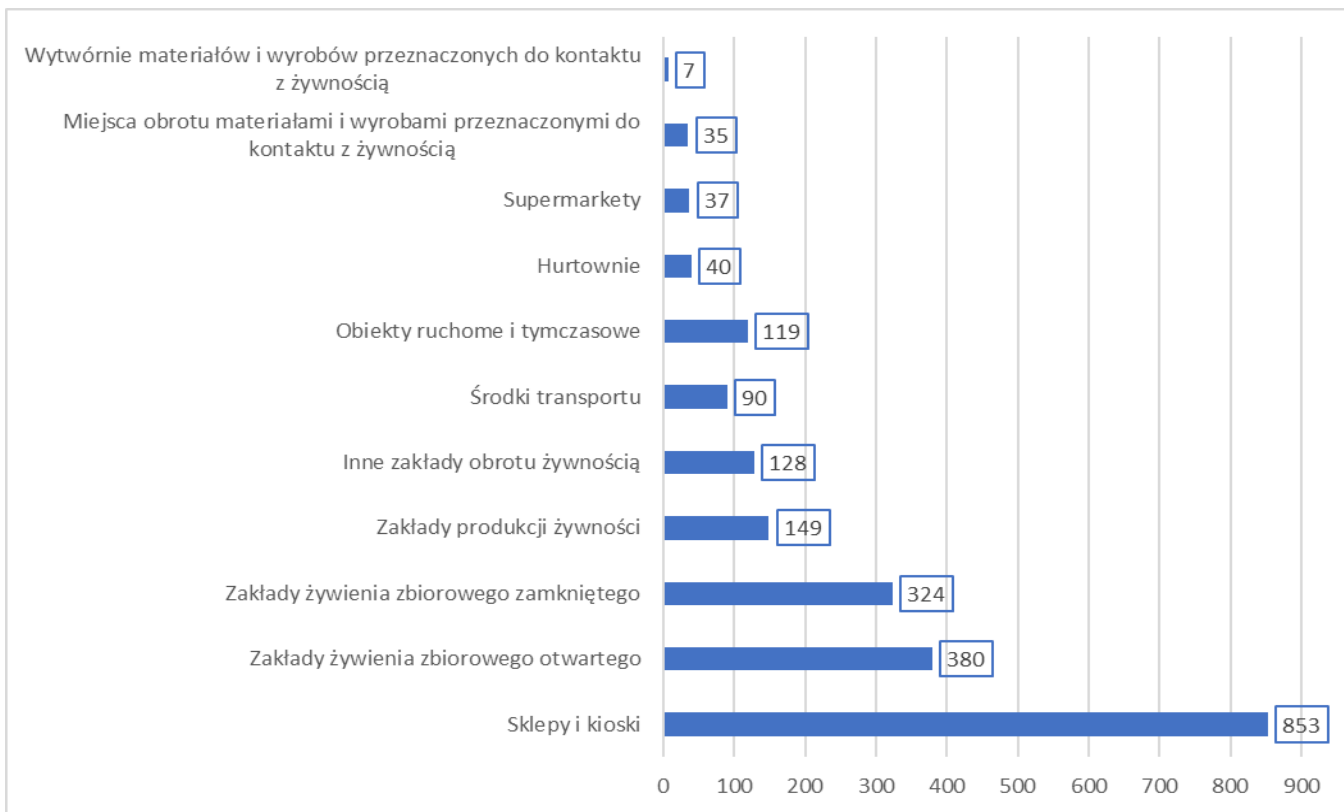
Przedmiotem nadzoru jest:

- produkcja żywności, w tym produkcja pierwotna środków spożywczych oraz rolniczy handel detaliczny (oprócz żywności pochodzenia zwierzęcego),
- transport i magazynowanie żywności,
- wprowadzanie żywności do obrotu handlowego,
- żywienie zbiorowe, w tym dystrybucja żywności w systemie cateringowym.
- materiały i wyroby do kontaktu z żywnością
- suplementy diety.

W roku 2018 przeprowadzono 853 kontrole. Skontrolowano 720 z 2162 zakładów znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wejherowie. Nieprawidłowości zostały stwierdzone w 131 kontrolowanych zakładach, co w porównaniu do 145 zakładów z nieprawidłowościami w 2017 r. świadczy o niewielkiej poprawie stanu higieniczno-sanitarnego.

Stan sanitarny obiektów żywnościowych

Wykres 8 Podział nadzorowanych obiektów żywnościowych ze względu na rodzaj prowadzonej działalności

Zakłady obrotu żywnością

(kioski, sklepy spożywcze, super- i hipermarkety)

W tej grupie zakładów najczęściej stwierdzano nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, w szczególności w mniejszych sklepach spożywczych. Wśród najczęstszych, powtarzających się nieprawidłowości można wymienić:

- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych,
- przerwanie łańcucha chłodniczego,
- nieudokumentowany stan zdrowia personelu
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny sklepów,
- brak wdrożonych i utrzymanych procedur GHP/HACCP,

Unieruchomiono 1 sklep sieci Żabka z uwagi na obecność gryzoni.

Zakłady produkcji żywności

Większość zakładów produkcji żywności w powiecie wejherowskim stanowią piekarnie i cukiernie. Spośród innych obiektów wymienić można wytwórnice lodów, automaty do lodów, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnice koncentratów spożywczych, chrupek kukurydzianych oraz wytwórnice wyrobów cukierniczych, oraz jedną wytwórnice suplementów diety.

W tej grupie obiektów najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny oraz brak zachowania reżimu sanitarnego,
- wykorzystywania do produkcji przeterminowanych surowców,
- nieprawidłowe oznakowanie produkowanych środków spożywczych.
- brak wdrożenia procedur GHP/GMP/HACCP.

Zakłady żywienia zbiorowego

W tej grupie wyróżnić można zakłady żywienia zbiorowego otwarte (duża i mała gastronomia) oraz zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (np. piony żywieniowe w szkołach, przedszkolach, żłobkach, domach opieki nad osobami starszymi oraz kuchnię szpitala specjalistycznego w Wejherowie).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

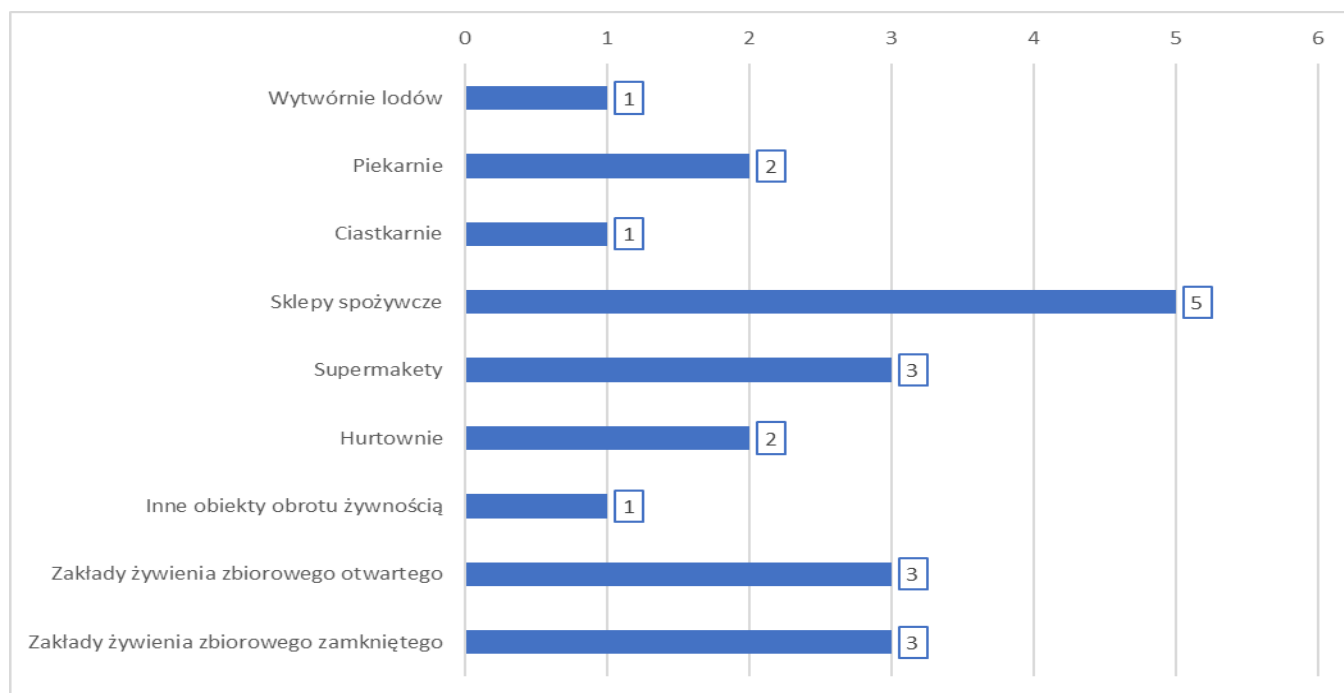
- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny zakładu,
- stosowanie do produkcji surowców i półproduktów przeterminowanych,
- brak informacji o składnikach żywności oraz alergenach.
- brak utrzymanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP,
- brak informacji dla klientów dotyczącej wykazu składników oferowanych środków spożywczych oraz wykazu alergenów.

W roku 2018 unieruchomiono pion kuchenny w jednym z domów opieki z uwagi na obecność gryzoni, co stwarzało bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym zakładów

W roku 2018 wydano 21 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie naruszeń prawa żywnościowego. Liczba decyzji była porównywalna z rokiem 2017, w którym wydano 19 decyzji.

Wykres 9 Wykaz wydanych decyzji nakazujących usunięcie naruszeń prawa żywnościowego

Nadzór nad jakością zdrowotną żywności

W roku 2018 pobrano do badań laboratoryjnych 385 próbek, w tym 378 próbek żywności, 1 próbkę kosmetyku oraz 5 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 21 próbek (5,45%), w tym 6 próbek z grupy drób, podroby, produkty drobiarskie, surowe wyroby mięsne, jaja i produkty jajeczne, 5 próbek z grupy mleko i przetwory mleczne, 7 próbek z grupy wyroby cukiernicze i ciastkarskie, 1 próbkę z grupy suplementów diety, 1 próbkę tortu z badań w dochodzeniu epidemiologicznym w ognisku zatrucia pokarmowego oraz 1 próbkę kosmetyku. Wzrost liczby (z 10 do 21) próbek zdyskwalifikowanych w stosunku do roku 2017 jest

spowodowany większą ilością próbek żywności o niewłaściwych cenach organoleptycznych (nieświeże mięso, cukierki czekoladowe w których stwierdzono obecność larw owadów). Próbki te zostały pobrane w związku z interwencjami konsumentów.

System RASFF

Od kilkunastu lat w krajach UE, w tym w Polsce, funkcjonuje System Wczesnego Powiadomiania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach, wykorzystujący wyniki urzędowych badań laboratoryjnych żywności.

W 2018 r. przyjęto 49 powiadomień w Systemie Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF, z czego 4 dotyczyło suplementów diety. Powiadomienia dotyczyły m.in. zanieczyszczenia żywności pozostałościami pestycydów, cyjanowodorem, niedozwolonymi barwnikami oraz bakteriami chorobotwórczymi. W związku z powiadomieniami RASFF przeprowadzono 14 kontroli interwencyjnych w celu wycofania z obrotu niebezpiecznej żywności.

Kontrole interwencyjne

W roku 2018 przeprowadzono 108 kontroli interwencyjnych w obiektach na terenie powiatu wejherowskiego (liczba interwencji zmniejszyła się względem roku 2017, w którym kontroli interwencyjnych było 160). Dotyczyły one najczęściej następujących nieprawidłowości:

- niewłaściwa jakość zakupionych środków spożywczych,
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- obecność szkodników,
- brak zachowania higieny przez pracowników,
- zły stan sanitarno-higieniczny zakładów.

Potwierdzono 41 interwencji złożonych przez konsumentów (liczba potwierdzonych interwencji wzrosła w stosunku do roku 2017, w którym potwierdzono ich 25).

Nadzór nad obiektami w miejscowościach turystycznych

Podczas sezonu letniego prowadzono wzmożony nadzór nad obiektami w miejscowościach turystycznych oraz w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży. W sezonie letnim przeprowadzono 46 kontroli (23 kontrole w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 23 w obiektach w miejscowościach turystycznych). Nałożono cztery mandaty karne za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny. W porównaniu do roku 2017 stan sanitarno-higieniczny obiektów w miejscowościach turystycznych uległ pogorszeniu.

Wnioski o ukaranie

Skierowano 21 wniosków o ukaranie do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z uwagi na rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu, rozszerzenie działalności poza zakres decyzji wydanej przez PPIS w Wejherowie, nieprawidłowe oznakowanie środków spożywczych, brak informacji o składnikach produktów nieopakowanych i alergenach oraz sprzedaż w sklepikach szkolnych środków spożywczych niezgodnych z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny rozpatrzył dotychczas 8 ze skierowanych wniosków i nałożył grzywny o łącznej wysokości 5 400 zł. W roku poprzednim przygotowaliśmy 20 wniosków, inspektor wojewódzki rozpatrzył 10 z nich i nałożył kary na łączną kwotę 11 500 zł.

Zmiany zasad współpracy z Inspekcją Weterynaryjną

W dniu 07.12.2018 r. podpisano porozumienie pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Wejherowie i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Wejherowie zmieniające zasady w prowadzonym przez obie inspekcje nadzorze nad zakładami produkcji żywności. Dotychczas nadzorowane przez weterynarię zakłady przetwarzające mięso zaopatrujące wyłącznie konsumenta końcowego przeszły pod nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej (działy mięsne w marketach Auchan i Intermarche), natomiast zakłady garmażeryjne wykorzystujące surowe mięso do produkcji środków spożywczych złożonych (zawierających jednocześnie składniki pochodzenia zwierzęcego i roślinnego) będące do tej pory pod naszym nadzorem, zostaną objęte wspólnym nadzorem obu inspekcji.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że do obrotu wprowadzany jest produkt spełniający definicję środka zastępczego Państwowy Inspektor Sanitarny może podjąć następujące działania:

- Wstrzymać produkcję lub wprowadzanie do obrotu albo nakazać wycofanie z obrotu,
- Zatrzymać produkt na okres maksymalnie 18 miesięcy w celu wykonania badań,
- Zakazać prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach wykorzystywanych do produkcji lub obrotu środkami zastępczymi na okres maksymalnie 3 miesięcy.
- W przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi nałożyć karę pieniężną w wysokości od 20.000 do 1.000.000 zł.

W 2018r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie otrzymał do prowadzenia 9 spraw związanych ze środkami zastępczymi:

Tabela 10 Zestawienie prowadzonych spraw dotyczących środków zastępczych

Liczba spraw	Od kogo pozyskano informacje	Treść sprawy	Sposób załatwienia sprawy
6	Policja	posiadanie środka zastępczego	Wycofanie z obrotu i zniszczenie produktu, postępowanie w sprawie udowodnienia wprowadzania do obrotu i ewentualnego nałożenia kary pieniężnej
3	Szpital	zawiadomienie o zatruciu środkami zastępczymi	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazanie do Policji w celu identyfikacji osoby udzielającej • rejestracja w systemie SMIOD

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych w 2018 roku:

1. zlecono wykonanie 1 opinii do Centralnego Laboratorium kryminalistyki w Warszawie;
2. zlecono przeprowadzenie badań 3 próbek do Laboratorium PSSE w Radomiu;
3. wydano 1 decyzję wstrzymującą obrót produktami podejrzanymi o to, że mogą być środkami zastępczymi;
4. wydano 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie wprowadzania do obrotu, zarządzające przepadek na rzecz Skarbu Państwa zabezpieczonych produktów i ich zniszczenie.

W roku 2018 łącznie zabezpieczono ponad 5264g środków zastępczych, w których najczęściej stwierdzano: 4-CEC i 4-CMC.

OCENA WARUNKÓW SANITARNYCH W PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH

Spełnienie wymogów higienicznych i zdrowotnych w przedmiotowych placówkach jest oceniane na podstawie stanu sanitarno- higienicznego i technicznego budynków, procesu higienizacji nauczania, zaplecza sportowego oraz sposobu dożywiania dzieci i młodzieży szkolnej.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 71 kontroli w 47 placówkach na 78 podległych. PPIS w Wejherowie nie nadzoruje tych szkół ponadpodstawowych, w których Starostwo jest organem prowadzącym lub założycielskim. W tych obiektach nadzór sprawuje inspektor wojewódzki.

W związku z reformą oświaty w 2018 nastąpiły zmiany w infrastrukturze szkół. W Rumi powstały 3 szkoły podstawowej, a w Redzie jedna szkoła prywatna z językiem kaszubskim. Obserwuje się tendencję do powstawania zespołów szkolno - przedszkolnych, skupiających dzieci i młodzież od 3-go do 15 r.ż (9 na 10 zespołów funkcjonujących na terenie powiatu).

Tabela 11 Zestawienie liczby podległych placówek szkolnych z wyszczególnieniem liczby uczniów

Typ placówki	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba uczniów w skontrolowanych obiektach
Szkoły podstawowe	58	31	15570
Szkoły ponadgimnazjalne (nie podległe Starostwu)	4	2	143
Inne (m.in.szkoły specjalne, szkoły muzyczne i placówki pracy pozaszkolnej)	13	10	492
Ogółem	75	43	16205

Zestawienie nie obejmuje szkół ponadpodstawowych podległych Starostwu w Wejherowie.

Ocena stanu sanitarno-higienicznego i technicznego sprzętu, pomieszczeń i budynków

W 2018 roku nieprawidłowości stwierdzono w 1/5 skontrolowanych placówek. Wydano 7 decyzji administracyjnych i 7 decyzji płatniczych. Decyzje administracyjne dotyczyły głównie poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń.

W roku sprawozdawczym placówki przeprowadziły szereg inwestycji, mających za zadanie poprawę warunków sanitarnych, między innymi rozbudowano Szkołę Podstawową w Gowinie przy ul. Wejherowskiej 60 i Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szemudzie przy ulicy Szkolnej o sale dydaktyczne, gabinety specjalistyczne, zaplecza sanitarne, świetlicę i stołówkę.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez uczniów.

Z roku na rok poprawiają się warunki utrzymania higieny w szkołach. Sanitariaty zaopatrzone są w środki do higieny osobistej typu mydło w płynie i ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki do rąk. Braki w/w środków zdarzają się tylko w pojedynczych placówkach. Wszystkie placówki mają zapewnioną zimną i ciepłą wodę bieżącą. Brak kanalizacji centralnej stwierdzono w 8 placówkach oświatowych, tak jak rok wcześniej. Są to najczęściej szkoły podstawowe zlokalizowane w małych

miejsowościach na terenie powiatu. Nie powoduje to jednak zaniedbań w zakresie utrzymania właściwych warunków higienicznych w tych placówkach.

Higienizacja procesu nauczania

Pojęcie to obejmuje ocenę następujących aspektów:

- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych,
- warunki zdrowotne w szkolnych pracowniach komputerowych,
- realizacja wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych.

Tabela 12 Ocena ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych.

Rok	Ergonomia mebli szkolnych i przedszkolnych								
	Oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków			Nieprawidłowości stwierdzono					
	liczba placówek	liczba oddziałów	liczba stanowisk	w placówkach		w oddziałach		na stanowiskach	
				liczba	%	liczba	%	liczba	%
2017	46	50	858	13	28	13	26	59	7
2018	35	40	681	4	11	5	13	49	7

Nieprawidłowości stwierdzono w znacznie mniejszej ilości placówek niż w roku poprzednim, ale na podobnej ilości stanowisk.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

Tabela 13 Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych w latach 2017 i 2018

Rok	Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych					
	Ocenie poddano rozkład zajęć szkolnych		Nieprawidłowości stwierdzono			
	liczba szkół	liczba oddziałów	liczba szkół		liczba oddziałów	
			ile	%	ile	%
2017	14	127	3	21	29	23
2018	13	102	5	39	18	18

Ocenia się, że równomierne obciążenie uczniów zajęciami szkolnymi uległo poprawie z uwagi na to, że różnice między liczbą godzin lekcyjnych między poszczególnymi dniami tygodnia zmalały do maksymalnie dwóch godzin. Wytoczne Głównego inspektora Sanitarnego zalecają różnicę jednej godziny.

Ocenę zapewnienia uczniom możliwości pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych.

Na wniosek Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przeprowadzono w 2018 roku ocenę ciężaru plecaków w dwóch wytypowanych szkołach podstawowych: miejskiej i wiejskiej. Badaniem objęto 90% uczniów.

Ciężar plecaka nie powinien przekraczać 10% masy ciała dla okresu wczesnoszkolnego i 15% masy ciała dla młodzieży powyżej 13 r.ż.

Z przeprowadzonych ocen wynika, że w szkole wiejskiej plecaki uczniów są bardziej obciążone niż w szkole miejskiej. W wiejskiej szkole 25% uczniów miało wagę plecaka

przekraczającą 15% masy ciała(tzw. niską normę), a połowa uczniów przekraczała 10% wagi ciała(tzw. wysoką normę). Najgorzej wypadła klasa IV, gdzie 76% uczniów przekraczało wysoką normę.

W szkole miejskiej 15% uczniów miało wagę plecaka przekraczającą wysoką normę, a 38% przekraczała niską normę. Najgorzej wypadły klasy IV i III, gdzie połowa uczniów przekracza wysoką normę. Dyrektorzy szkół zostali powiadomieni o wynikach badań, z prośbą o podjęcie stosownych działań.

W każdej szkole jest możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w szafkach indywidualnych uczniów i w szafkach zbiorowych w salach lekcyjnych, jednak większość uczniów nie korzysta z tego.

Realizacja wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych

W roku bieżącym 2 szkoły ponadpodstawowe i 22 skontrolowane szkoły podstawowe stosowały substancje i preparaty chemiczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku aktualnego wykazu, odpowiedniego oznakowania i przechowywania tych substancji.

Poidelka w placówkach szkolnych.

W celu oceny wdrożenia zaleceń Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego w Warszawie, dotyczących sposobów zapewnienia odpowiedniej jakości wody wodociągowej do bezpośredniego spożycia w poidelkach zamontowanych w szkołach, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wejherowie ustalił liczbę szkół posiadających poidelka oraz zalecił opracowanie, ewentualnie weryfikacje posiadanych procedur, obejmujących m.in. bieżący nadzór nad stanem sanitarnym urządzenia, okresowy przegląd techniczny oraz badania jakości wody. W związku z powyższym Dyrektorzy opracowali stosowne procedury i przedłożyli je do akceptacji PPIS w Wejherowie, jednocześnie przeprowadzili badanie wody w poidelkach. Na 26 placówek posiadających poidelka w jednej placówce woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom. Dyrektor tej szkoły podjął decyzję o zamknięciu poidelka.

Dożywianie dzieci i młodzieży.

40 placówek na 42 skontrolowane w roku sprawozdawczym zapewniły uczniom posiłek, w tym 36 wydawało obiady. Szkoły nie zapewniające żadnych posiłków, to: Szkoła Podstawowa w Głodnicy z liczbą uczniów 14 i Zasadnicza Szkoła Rzemiosł w Wejherowie. Na terenie 1 z wymienionych szkół funkcjonuje sklepik szkolny. W 4 skontrolowanych szkołach wydawane są tylko śniadania głównie dla dzieci i młodzieży objętych opieką społeczną.

W skontrolowanych w roku sprawozdawczym placówkach na terenie powiatu, łącznie z ciepłych posiłków korzystało 6551 uczniów (podobnie jak w roku poprzednim), w tym z dofinansowania do posiłku korzystała 1/3 żywionych uczniów. Gminy Linia, Szemud, Łęczycze, Gniewino i Choczewo zapewniły posiłki dla prawie połowy uczniów.

W szkołach podstawowych w Rumii oprócz obiadów przygotowuje się dla chętnych dzieci z oddziałów przedszkolnych śniadania i podwieczorki. Obecnie najmniejszy odsetek dożywianych uczniów jest podobnie jak w latach poprzednich na terenie miasta Redy i wynosi 10%.

Stolówki szkolne

Urzędową kontrolą żywności objętych jest 56 obiektów szkolnych prowadzących żywienie zbiorowe uczniów (szkoły i zespoły szkół). W 32 placówkach funkcjonują pionki kuchenne, a do 24

szkół posiłki dostarczane są w systemie cateringowym przez firmę wybraną przez MOPS lub GOPS.

W 2018 roku skontrolowano 26 pionów kuchennych, przeprowadzając łącznie 29 kontroli, w tym 2 interwencyjne. Z wymienionych 26 zakładów tylko 4 prowadzą żywienie w systemie cateringowym. Firmy dostarczające posiłki do szkół posiadają decyzję zatwierdzającą w tym zakresie.

Podczas kontroli, w dwóch obiektach nałożono grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 400 zł (za obecność w zakładzie środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia oraz brak prowadzenia zapisów w ramach obowiązujących procedur HACCP). Ponadto, skierowano do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o ukaranie w związku z brakiem w pionie kuchennym opracowanej informacji dla konsumenta dotyczącej wykazu składników oferowanych potraw.

W 2018 roku przeprowadzono 21 teoretycznych ocen jadłospisów. Badaniami objęto 21 stołówek w szkołach. W 10 zakładach oceniono jadłospisy 5-dniowe, a w 11 zakładach oceniono jadłospisy 10-dniowe. Pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki posiłku obiadowego, badanego pod kątem wartości energetycznej, zawartości tłuszczu, białka i soli. W zbadanych laboratoryjnie dwóch próbkach posiłku stwierdzono zbyt wysoką zawartość soli oraz zbyt niską wartość energetyczną posiłków. W jednej próbce stwierdzono zbyt dużą energię pochodzącą z białka. W wyniku przeprowadzonych badań i stwierdzonych nieprawidłowości wydano zalecenia w celu dostosowania jadłospisu do obowiązujących przepisów w taki sposób, aby ich kaloryczność była zgodna z wymaganiami oraz aby ograniczyć ilość soli w gotowej potrawie.

Dyrekcja szkół podchodzi odpowiedzialnie do zapewnienia bezpieczeństwa żywności i właściwej jakości żywności w placówkach. Inwestuje w szkolenia pracowników, a także w programy komputerowe niezbędne do prawidłowego bilansowania posiłków według zasad nowego rozporządzenia. Prawidłowej realizacji rozporządzenia sprzyja także nowoczesne zaplecze techniczne pionów kuchennych (np. piece konwekcyjno-parowe), które pozwala ugotować smaczne i zdrowe posiłki, eliminując etap smażenia czy dodatek dużej ilości tłuszczu.

Program szkolny „ Szkoła z witaminą”

Od 2017r. program udostępniający uczniom klas I-VI surowe owoce, warzywa oraz mleko nosi nazwę „ Szkoła z Witaminą” i 100% szkół podstawowych, podobnie jak w poprzednim roku przystąpiło do niego. Program finansowany przez Agencję Rynku Rolnego Oddział w Gdyni.

Sklepiki szkolne

W 2018 r. w podległych placówkach oświatowych funkcjonowało 25 sklepików szkolnych, w szkołach miejskich 20 sklepików, w placówkach wiejskich 5 sklepików. W 2018r. przeprowadzono łącznie 28 kontroli przedmiotowych zakładów, z czego 11 było na wniosek strony o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów, 15 kontroli planowych, 1 kontrolę sprawdzającą, oraz 1 kontrolę interwencyjną w związku ze sprzedażą asortymentu niezgodnego z przepisami.

W 5 sklepikach stwierdzono w sprzedaży środki spożywcze nieodpowiadające wymaganiom (np. napoje zawierające cukier oraz inne środki spożywcze w których przekroczona była dozwolona zawartość cukru, tłuszczu oraz soli). Pouczono osoby sprzedające oraz właścicieli sklepików szkolnych

o konieczności dostosowania sprzedawanego asortymentu do obowiązujących wymagań. Skierowano 4 wnioski do inspektora wojewódzkiego. Za inne stwierdzane nieprawidłowości nałożono 3 mandaty karne. Uwzględniając liczbę skierowanych wniosków o ukaranie i nałożonych mandatów karnych na

właścicieli sklepików można stwierdzić, iż respektowanie przepisów prawa żywnościowego oraz aktualnych wymagań związanych z oferowanym do sprzedaży w sklepikach asortymentem kształtuje się na podobnym poziomie jak w roku 2017.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji.

Placówki szkolne w głównej mierze korzystają z własnego zaplecza sportowego, sporadycznie udostępniane są obiekty sportowe prowadzone przez gminy.

- 75% placówek posiada sale gimnastyczne wraz z zapleczem sanitarnym
- 18% placówek szkolnych posiada niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć w-f, gdzie do dyspozycji uczniów są tylko sale rekreacyjne lub zastępcze, bez właściwego zaplecza sanitarnego.
- W 7 placówkach zajęcia odbywają się na korytarzach. Problem dotyczy 2-ch dużych szkół wejherowskich, dwóch szkół w Rumi i trzech małych wiejskich szkół.

Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

Tabela 14 Zestawienie letniego i zimowego wypoczynku organizowanego na terenie powiatu.

	Liczba obiektów						Liczba uczestników	
	Zgłoszonych		Skontrolowanych		Z nieprawidłowościami		2017	2018
	2017	2018	2017	2018	2017	2018		
Wypoczynek zimowy	29	45	21	28	0	0	732	953
Wypoczynek letni	128	141	65	72	1	2	3464	3693

W 2018 roku liczba dzieci korzystających z wypoczynku zimowego i letniego była nieco wyższa niż w roku poprzednim. Zwracamy uwagę, że dane dotyczą tylko skontrolowanych placówek.

Obecnie przeważają krótkie, kilkudniowe formy wypoczynku, organizowane zarówno zimą jak i latem. Każdy turnus wymaga zgłoszenia wypoczynku do Kuratorium Oświaty, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania organizatora wypoczynku. W rejestrze zgłoszenia do bazy kuratorium należy podać szczegółowe informacje dotyczące danych organizatora, wieku i liczby uczestników, kwalifikacji wychowawców, sposobu wyżywienia, terminu, miejsca lokalizacji i warunków zakwaterowania. Informacje na ten temat są dostępne w elektronicznej bazie wypoczynku. Jak wynika z zamieszczonej powyżej tabeli, część krótkotrwałych turnusów nie została objęta kontrolą sanitarną, ze względu na trudności organizacyjne. Natomiast skontrolowane zostały wszystkie obiekty, gdzie organizowano wypoczynek. Stwierdzono pojedyncze nieprawidłowości w pionie kuchennym.

Obozy, posiadające własne ujęcie wody są zobowiązane do przedstawienia przed rozpoczęciem turnusu wyniku potwierdzającego właściwą jakość wody. Jeden z wodociągów lokalnych, ze względu na dużą liczbę odbiorców oraz długi czas trwania wypoczynku letniego został objęty urzędową kontrolą sanitarną.

Ocena warunków sanitarnych w przedszkolach, punktach przedszkolnych i żłobkach.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 143 kontrole w 126 żłobkach i przedszkolach.

Tabela 15 Zestawienie liczby podległych placówek żłobkowych i przedszkolnych w latach 2017-2018.

Typ placówki	Liczba obiektów		Liczba dzieci	
	2017	2018	2017	2018
Żłobki	25	25	465	493
Punkty przedszkolne, przedszkola	89	109	5801	6609
Ogółem	114	134	6266	7102

W stosunku do roku poprzedniego liczba placówek dla najmłodszych dzieci znacznie wzrosła i nadal zauważa się dużą rotację w tworzeniu i likwidowaniu żłobków, punktów przedszkolnych i przedszkoli. W bieżącym roku utworzono 4 nowe żłobki i 1 klub dziecięcy, i tyle samo zlikwidowano. Utworzono 14 nowych przedszkoli, natomiast zlikwidowano 3 placówki.

Z roku na rok poprawia się sytuacja wyposażenia pomieszczeń w meble z atestami lub certyfikatami. W bieżącym roku wszystkie skontrolowane placówki przedszkolne posiadało meble z certyfikatami.

W 2018 roku nieprawidłowości stwierdzono w 5 podległych placówkach, podobnie jak w poprzednim roku. Wydane decyzje administracyjne dotyczyły głównie poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń.

Żywnienie w żłobkach i przedszkolach.

Pod nadzorem PPIS w Wejherowie znajduje się 105 pionów kuchennych w przedszkolach, z czego w 42 pionach posiłki przygotowywane są we własnym zakresie przez pracowników kuchni przedszkolnych, natomiast do 63 zakładów posiłki dostarczają firmy cateringowe. W 2018 roku skontrolowano łącznie 69 pionów kuchennych w przedszkolach przeprowadzając 72 kontrole, w tym 3 interwencyjne. Z wymienionych 69 zakładów, skontrolowano 47 prowadzących żywienie w systemie cateringowym, gdzie posiłki dostarczane są przez firmy cateringowe oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego posiadające zgodę na dowóz posiłków w systemie cateringowym.

Skierowano do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 2 wnioski o ukaranie właścicieli przedszkoli w związku z brakiem opracowanej informacji dla konsumenta dotyczącej wykazu składników oferowanych potraw oraz alergenów.

Urzędową kontrolą żywności objęte są 22 żłobki, klubiki malucha i punkty opieki nad dziećmi do lat 3 (z czego 2 oddziały żłobkowe mieszczą się w przedszkolach). Przeważającą większość stanowią zakłady prowadzące żywienie w systemie cateringowym. Z podanych 22 zakładów, tylko 3 przygotowują posiłki we własnym zakresie w pionach kuchennych żłobków, natomiast do 19 zakładów posiłki dostarczają profesjonalne firmy świadczące usługi cateringowe. W 2018 roku skontrolowano 16 żłobków, przeprowadzając w nich łącznie 20 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną w związku z zatruciem pokarmowym.

W porównaniu do roku 2017 stan sanitarno-higieniczny obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego (przedszkola, żłobki) uległ poprawie.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniem przez zwierzęta.

W 2018 roku 96 na 134 przedszkoli i żłobków posiadało place zabaw. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze posiadały właściwe ogrodzenie terenu.

Interwencje dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych

Interwencje, najczęściej anonimowe, które były zgłaszane w 2018r. do PSSE w Wejherowie dotyczyły m.in.:

- niewłaściwego stanu sanitarnego sal dydaktycznych i toalet oraz braku ciepłej wody bieżącej w jednej toalecie,
- prowadzenia zajęć w pomieszczeniach usytuowanych w części piwnicznej i na piętrze budynku,
- zbyt niskich temperatur powietrza w salach lekcyjnych i przedszkolnych,
- braku możliwości pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

Większość interwencji była zasadna, wdrożono postępowanie administracyjne w celu wyegzekwowania poprawy.

NADZÓR LABORATORYJNY

Nasze Laboratorium działa w strukturze Zintegrowanego Systemu Badań Laboratoryjnych Inspekcji Sanitarnej i wykonuje badania kału na obecność chorobotwórczych pałeczek jelitowych. W ramach usług zleconych wykonujemy odpłatnie badania wody do spożycia, oraz badania skuteczności procesów sterylizacji.

Tabela 16 Zestawienie liczbowe badań laboratoryjnych w latach 2015-2018

Rok		2015	2016	2017	2018
Badania kału	Nadzór	1274	1371	1134	961
	zlecenia	6322	7234	7742	6902
Identyfikacja serologiczna szczepów Salmonella	zlecenia	53	74	43	26
Badania wody	zlecenia	1004	936	952	902
Badanie skuteczności sterylizacji	zlecenia	562	655	707	700

Urzędowe badania jakości żywności prowadzone są w Laboratorium przy WSSE w Gdańsku a badania jakości wody w Laboratorium przy PSSE w Lęborku.

W roku sprawozdawczym 2018 Polskie Centrum Akredytacji, potwierdziło spełnienie przez laboratorium wymagań akredytacyjnych. Uzyskaliśmy również pozytywny wynik w Programie Międzylaboratoryjnych Badań Porównawczych AQUA 2018 w zakresie mikrobiologii wody.

DZIAŁANIA KONTROLNO-REPRESYJNE

Tabela 17 Zestawienie działań w latach 2017 i 2018

	Epidemiol.		Higiena Żywności		Higiena Komunalna		Higiena Szkolna		Higiena Pracy		Ogółem	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Liczba obiektów skontrolowanych	153	152	776	727	348	407	257	266	185	173	1719	1725
Liczba kontroli	268	257	1010	853	491	475	282	298	225	224	2276	2107
Pobór prób (woda, żywność, inne)	-	-	334	385	544	526	9	13	1	1	888	925
Liczba decyzji nakazowych	56	51	19	21	22	38	25	16	90	90	212	216
Liczba nałożonych mandatów	9	6	78	75	6	5	-	-	-	1	93	87
Kwota nałożonych mandatów	2100	1100	15400	16100	1000	1000	-	-	-	500	18500	18700
Postępowanie egzekucyjne	34	4	-	-	-	1	-	1	3	3	37	9

DZIAŁANIA PLANOWANE DO REALIZACJI W 2019r.

1. Prowadzenie postępowań egzekucyjnych w stosunku do osób uchylających się od szczepień obowiązkowych.
2. Podejmowanie działań mających na celu objęcie jak największej liczby dzieci pochodzenia ukraińskiego obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, zwłaszcza przeciwko odrze.
3. Zachęcanie do szczepień przeciwko odrze ludności pochodzenia ukraińskiego migrującej do Polski w celach zarobkowych.
4. Zwiększenie nadzoru nad stosowaniem przez personel medyczny procedur mających na celu ograniczenie/zmniejszenie szerzenia się zakażeń zakładowych.
5. Nadzór nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem żłobków i klubów dziecięcych.
6. Wzmocnienie nadzoru nad wdrożeniem i stosowaniem procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w obiektach, w których podejmowane są czynności, w trakcie których wykonywania dochodzi do naruszania ciągłości tkanek ludzkich – zakłady kosmetyczne, tatuażu, fryzjerskie, odnowy biologicznej.
7. Propagowanie idei tworzenia kąpielisk. Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przez samorządy gminne i organizacje harcerskie organizujące wypoczynek nad wodą przepisów Prawa Wodnego w sprawie tworzenia kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
8. Zobowiązanie właścicieli obiektów użyteczności publicznej (hotele, odnowa biologiczna, siłownie) do wdrażania procedury przeciwdziałania namnażaniu się bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej oraz regularnej kontroli jakości wody w tym kierunku
9. Kontrola warunków pracy w szpitalu pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych.
10. Prowadzenie działań związanych z nadzorem nad produktami biobójczymi.

11. Wzmoczenie nadzoru nad zakładami garmazeryjnymi w sklepach wielkopowierzchniowych pod kątem stosowania do przygotowywania potraw mięsa właściwej jakości i wiadomego pochodzenia.
12. Nadzór nad jakością żywienia dzieci w żłobkach i klubikach dziecięcych.
13. Ocena i nadzór nad prawidłowym przygotowaniem informacji dla konsumentów o składnikach potraw i alergenach w zakładach żywienia zbiorowego.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W ramach działalności oświatowo zdrowotnej i promocji zdrowia realizowaliśmy 8 programów edukacyjnych, zorganizowaliśmy 2 konkursy plastyczne, 3 Przeglądy Małych Form Teatralnych, Turniej Wiedzy o Zdrowiu, Festiwal Piosenki Zdrowiu oraz Grę Miejską. Odbiorcami tych działań były dzieci i młodzież z placówek oświatowo - wychowawczych wszystkich etapów edukacji.

Z naszej inicjatywy odbyły się 4 akcje profilaktyczne o charakterze prozdrowotnym adresowane do uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz do ogółu społeczeństwa. W przygotowanych punktach informacyjno – edukacyjnych promowaliśmy zdrowy i wolny od uzależnień styl życia oraz zachęcaliśmy do wykonywania badań profilaktycznych. Ponadto od kilku lat prowadzimy Facebook PSSE Wejherowo, gdzie można uzyskać informacje na temat naszych najciekawszych działań: programów, konkursów, akcji i innych przedsięwzięć z zakresu profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia.

Profilaktyka nadwagi i otyłości

W 2018 roku zrealizowaliśmy XI edycję programu „Trzymaj Formę” adresowanego do uczniów V i VI klasy szkoły podstawowej i gimnazjalistów oraz ich rodziców.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2017/2018 odbiorcami programu 3277 uczniów, rodziców i nauczycieli z 27 szkół podstawowych z powiatu wejherowskiego. Program był realizowany w placówkach zgodnie z założeniami, a dodatkowymi działaniami były V Turniej Wiedzy o Zdrowiu i V Przegląd Form Teatralnych pod hasłem „W zdrowym ciele zdrowy duch”. Udział w tych eventach podsumowujących realizację programu wzięło około 350 uczniów.

Profilaktyka antynikotynowa

„Program Ograniczenie Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu na lata 2014-2018”

Rządowy program antynikotynowy adresowany do wszystkich mieszkańców powiatu, a w szczególności do dzieci i młodzieży. Edukacja antynikotynowa ujmowana jest w programach profilaktycznych i wychowawczych szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Placówki zostały wyposażone w materiały oświatowe w formie plakatów i ulotek przydatnych do realizacji programu. Zasięgiem objęto 3025 osób.

Programy antytytoniowe dla szkół i przedszkoli

Realizowano dwa krajowe programy z zakresu edukacji antynikotynowej adresowane do dzieci, młodzieży i rodziców, które były źródłem wiedzy na temat negatywnych skutków palenia

i biernego wdychania dymu tytoniowego na zdrowie i ważnym elementem w kształtowaniu prawidłowych zachowań zdrowotnym.

1. „Czyste powietrze wokół nas”

Program adresowany do dzieci w wieku 5 lat. W 2017/2018 program ten był realizowany w 20 oddziałach przedszkolnych. Wzięło w nim udział 840 dzieci.

2. „Bieg po zdrowie”

Adresatami programu byli uczniowie klas IV szkoły podstawowej.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2017/2018 przystąpiło 18 szkół podstawowych. Program zrealizowało 1597 uczniów i rodziców.

Profilaktyka chorób zakaźnych

„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania HIV”

Celem programu jest wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz kształtowanie prawidłowych postaw zdrowotnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie w kontekście HIV. Program realizowany w placówkach cyklicznie. Szkoły ponadpodstawowych zostały wyposażone ulotki i broszury do wykorzystania podczas prowadzenia zajęć edukacyjnych z młodzieżą. Program zrealizowało 2230 osób.

25 października 2018 roku w Domu Kultury S.M. Janowo w Rumi odbył się XIV Powiatowy Przegląd Małych Form Scenicznych o tematyce HIV/AIDS, w którym udział wzięło 7 grup teatralnych i około 350 uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Event wpisany jest na stałe do kalendarza imprez powiatowych.

Profilaktyka zakażeń WZW typ C

W roku 2018 roku 7 szkół ponadgimnazjalnych przystąpiło do realizacji II edycji programu „**Podstępne WZW**”. Program na celu podniesienie świadomości na temat zagrożeń związanych z zakażeniami HBV i HCV oraz sposobów zapobiegania i wczesnego wykrywania wirusa w organizmie. Program zrealizowało 1199 uczniów i nauczycieli ze szkół ponadpodstawowych.

Ponadto materiały oświatowe na temat Zapobiegania zakażeniom HCV przygotowane przez MZ i SWISS CONTRIBUTION przekazano do Aresztu Śledczego w Wejherowie oraz dystrybuowano podczas lokalnych eventów i akcji prozdrowotnych

Profilaktyka grypy

W związku ze zwiększoną zachorowalnością na grypę w okresie jesienno-zimowym prowadzono za pośrednictwem mediów społecznościowych działania informacyjne, których celem było zapobieganie zakażeniom poprzez popularyzowanie prawidłowych nawyków higienicznych i zachęcanie do szczepień przeciw grypie. Podczas kontroli placówek odbyły się rozmowy indywidualne z dyrektorami przedszkoli i szkół na temat zasad postępowania w placówce mające celu zmniejszenie ryzyka zachorowań na grypę.

Wiosna bez Pneumokoków

Akcja informacyjna zachęcająca do szczepień przeciw pneumokokom. Informacje na temat bezpłatnych szczepień dla dzieci urodzonych w latach 2013-2016 publikowaliśmy na Facebooku. Do 110 żłobków, klubów dziecięcych i przedszkoli na terenie powiatu dostarczaliśmy plakaty informujące rodziców o możliwości bezpłatnego zaszczepienia dzieci.

Punkty informacyjna na temat szczepień

Zorganizowaliśmy 2 akcje profilaktyczne w C.H Jantar w Wejherowie podczas których promowaliśmy szczepienia. W ramach X Ogólnopolskiego Dnia Szczepień oraz Europejskiego Tygodnia Szczepień prowadziliśmy z mieszkańcami rozmowy zachęcające do szczepień i rozdawaliśmy ulotki na temat szczepień.

Profilaktyka uzależnienia od „dopalaczy”.

W związku z niesłabnącym zagrożeniem wynikającym z zażywania dopalaczy prowadzono działania oświatowo - edukacyjne adresowane do uczniów uczęszczających do szkół oraz dzieci i młodzieży wypoczywającej podczas ferii zimowych i letnich wakacji na terenie powiatu wejherowskiego. Do szkół i placówek wypoczynku przekazywano materiały informacyjne na temat dopalaczy w formie ulotek i plakatów oraz w formie elektronicznej.

W siedzibie PSSE w Wejherowie odbyło się szkolenie dla nauczycieli i pedagogów pt. „Dopalacze czym są i jak działają” oraz przeprowadzono rozmowy indywidualne na temat zagrożeń dopalaczami z nauczycielami i pedagogami szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz z wychowawcami i organizatorami placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Podczas Powiatowego Dnia Promocji Zdrowego Stylu Życia oraz w czasie trwania Przeglądu Małych Form Teatralnych „Pomyślmy o HIV” zorganizowano punkty informacyjno – profilaktyczne gdzie uczniowie szkół ponadpodstawowych, zainteresowani tematyką mogli porozmawiać o negatywnym wpływie dopalaczy na zdrowie i życie, dowiedzieć się gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia dopalaczami i otrzymać ulotki.

W ramach Gry Miejskiej pt. „Młodzi Razem Dla Bezpieczeństwa” zorganizowanej na terenie Wejherowa jeden z punktów tematycznych odwiedzanych przez uczniów biorących udział w evencie poświęcony był konsekwencjom zdrowotnym i prawnym wynikającym z zażywania i sprzedawania dopalaczy.

Ponadto prowadzono akcję informacyjną za pośrednictwem mediów społecznościowych – Facebooka, gdzie publikowano artykuły i filmy ostrzegające przed zażywaniem substancji psychoaktywnych.

„Ars, czyli jak dbać o miłość”

VI edycja programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Program ma na celu wyposażyć uczniów w wiedzę i umiejętności zmniejszające ryzyko utraty zdrowia i życia w kontekście przyszłych ról rodzicielskich, spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Do realizacji programu w roku szkolnym 2017/2018 zgłoszono 1332 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych.

Profilaktyka nowotworowa

10 marca 2018 roku w Bibliotece Publiczne w Bolszewie odbył się event pod hasłem „Festiwal KobieTY”, w którym również wzięliśmy udział. W specjalnie przygotowanym stoisku profilaktycznym zachęcałyśmy mieszkanki powiatu wejherowskie do wykonywania badań profilaktycznych w kierunku wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy, raka jelita grubego i czerniaka oraz promowaliśmy zdrowy wolnego od uzależnień styl życia.

II edycja programu „Znamie! Znam je?” Celem programu jest przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka oraz zasad profilaktyki. Program w roku szkolnym 2017/2018 zrealizowało 1532 uczniów, pedagogów i rodziców z 8 szkół ponadpodstawowych

Inne działania nieprogramowe:

V Wejherowski Dzień Promocji Zdrowego Stylu Życia

10 marca wzięliśmy udział w V Wejherowskim Dniu Promocji Zdrowego Stylu Życia, adresowanym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Impreza odbyła się w Powiatowym Zespole Szkół Policealnych w Wejherowie. W naszym punkcie edukacyjnym zachęcaliśmy do wykonywania badań profilaktycznych takich jak samobadania piersi, USG piersi i mammografii oraz do zdrowego stylu życia i unikania używek tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych. Można było również porozmawiać na temat profilaktyki HIV i otrzymać ulotki. Eventowi przyświecało hasło tegorocznych obchodów Światowego Dnia Zdrowia „ZDROWIE DLA WSZYSTKICH” - sentencja

mająca na celu podkreślenie potrzeby dostępu do powszechnej opieki zdrowotnej bez dyskryminacji czy stawania przed wyborem: zdrowie czy inne potrzeby życiowe.

XVI Przegląd Małych Form Scenicznych – Bezpieczne Przedszkole

Przegląd odbył się w ramach projektu Bezpieczne Przedszkole pod hasłem „Przedszkolaki mówią smogowi NIE” w dniu 24 kwietnia w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia w Wejherowie. Celem przeglądu był wzrost świadomości ekologicznej w kontekście zdrowia człowieka, ochrona zdrowia dzieci przed szkodliwym wpływem zanieczyszczenia powietrza i smogiem oraz integracja i aktywizowanie środowisk przedszkolnych do twórczych działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej. W Przeglądzie uczestniczyło 11 przedszkoli z terenu Małego Trójmiasta Kaszubskiego. Fundatorami byli Burmistrzowie Rumi i Redy oraz Prezydent Wejherowa.

IV Festiwal Piosenki o zdrowiu Śpiewaj na Zdrowie

14 grudnia 2018 roku w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Szemudzie odbył się IV Festiwal Piosenki pod hasłem Śpiewaj na Zdrowie, który zorganizowaliśmy we współpracy z dyrekcją i pracownikami szkoły oraz przy wsparciu finansowym Urzędu Gminy Szemud. Do udziału w Festiwalu zaprosiliśmy dzieci z oddziałów „0” z placówek oświatowych działających na terenie Gminy Szemud. Celem IV edycji Festiwalu było zainteresowanie tematyką zdrowotną poprzez śpiew, taniec i zabawę, promowanie zdrowego, aktywnego stylu życia i prawidłowego odżywiania oraz kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych w kontekście profilaktyki chorób przenoszonych drogą kropelkową w tym grypy.

Wszyscy uczestnicy otrzymali upominki i pamiątkowe dyplomy.

Profilaktyka wszawicy

W związku ze zgłaszaniem przez rodziców pojedynczych przypadków wszawicy w placówkach oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu, podejmowaliśmy działania informacyjno -edukacyjne, przeprowadziliśmy rozmowy z dyrektorami na temat profilaktyki wszawicy i postępowania w przypadku pojawienia się wszawicy w placówce. Dyrektorzy placówek otrzymali w formie elektronicznej pakiety edukacyjne, ulotki i prezentacje multimedialną oraz zapoznali się ze stanowiskiem Głównego Inspektora Sanitarnego i Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia oraz Rzecznika Praw Dziecka w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy wśród dzieci i młodzieży.

Ponadto zorganizowaliśmy konkurs plastyczny dla dzieci z przedszkoli i uczniów młodszych klas szkoły podstawowej pt.: „Co ci chodzi po głowie”. Celem było zmniejszenie liczby przypadków występowania wszawicy wśród dzieci poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych i zdrowotnych oraz dostarczenie wiedzy z zakresu zapobiegania wszawicy. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem. Nagrody dla zwycięzców konkursu ufundował PPIS w Wejherowie

Gra miejska

24 maja odbyła się II edycja terenowej GRY MIEJSKIEJ pod hasłem „Młodzi Razem Dla Bezpieczeństwa” zorganizowanej przy współpracy ze Starostą Powiatowym w Wejherowie, Komendą Powiatową Państwowej Strażą Pożarną, Komendą Powiatową Policji, Polskim Czerwonym Krzyżem oraz szkołami ponadpodstawowymi. Celem eventu było pogłębienie wiedzy w zakresie zagrożeń, jakie niesie używanie środków psychoaktywnych (alkohol, dopalacze, narkotyki), profilaktyki cyberprzemocy, profilaktyki HIV, HCV i HBV zasad bezpieczeństwa drogowego, bezpiecznego wypoczynku letniego oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Odbiorcami eventu byli uczniowie z 10 szkół ponadpodstawowych.

Szkolenia i warsztaty

W 2018 roku w siedzibie PSSE w Wejherowie odbyły się 3 szkolenia dla koordynatorów i realizatorów programów edukacji zdrowotnej i profilaktycznych działań nieprogramowych. zasad Uczestniczyło w nich łącznie 52 nauczycieli i pedagogów. oraz pracowników służby zdrowia, którzy

następnie realizowali zadania z zakresu edukacji zdrowotnej z uczniami w swoich placówkach oświatowo - wychowawczych i opiekuńczych.

Akcja letnia i zimowa

Podczas 71 kontroli przeprowadzono rozmowy z organizatorami i kierownikami placówek wypoczynku dzieci i młodzieży oraz uczestnikami, na temat zagrożeń i zachowania zasad bezpieczeństwa. Przekazano materiały edukacyjne na temat bezpiecznego spędzania czasu podczas letnich wakacji i ferii zimowych oraz szkodliwości zdrowotnych wynikających z używania narkotyków, dopalaczy i palenia papierosów. Zobowiązano kierowników wypoczynku do prowadzenia działań edukacyjnych z wykorzystaniem treści merytorycznych zawartych w otrzymanych materiałach.

Facebook PSSE - gdzie w ciągu całego roku publikowano informacje z realizacji najciekawszych działań z zakresu edukacji zdrowotnej promocji zdrowia oraz umieszczano posty zachęcające do zdrowego, aktywnego i wolnego od uzależnień stylu życia oraz ostrzeżenia publiczne o zagrożeniach zdrowotnych ogłaszanych przez GIS.

SYTUACJA KADROWA STACJI

Zatrudnienie ogółem - 42 osoby, w tym 32 osoby z wyższym wykształceniem:

- Nadzór sanitarny - 29 osób
  - wykształcenie wyższe - 26 osób;
  - wykształcenie średnie - 3 osoby;
- Laboratorium - 5 osób
  - wykształcenie wyższe - 3 osoby;
  - wykształcenie średnie - 2 osoby;
- Dział pomocniczy – 8 osób.
  - wykształcenie wyższe - 3 osoby;
  - wykształcenie średnie – 4 osób;
  - wykształcenie zawodowe - 1 osoba.

BUDŻET STACJI

Środki na wydatki budżetowe 2 336 434,73 zł

w tym:

• Fundusz płac z pochodnymi	1 983 734,76 zł
• Wydatki rzeczowe	305 119,43 zł
• Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	47 580,54 zł

W roku sprawozdawczym 2018 zakupiono meble i sprzęt biurowy za kwotę 4 859,38 zł, sprzęt komputerowy na łączną kwotę 21 134,01 zł oraz oprogramowanie Windows Server i Windows Server Cal 2016 za 9 014,67 zł.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wejherowie otrzymała plan finansowy dochodów budżetowych na 2018 r. w kwocie 293 000 zł. Wysokość zrealizowanych dochodów wynosiła 312 481,93 zł.